12. ఎన్నికల ప్రక్రియ

* ప్రపంచంలో పెద్దదైన ప్రజాస్వామ్యదేశము భారతదేశము.
* ప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వాలలో ప్రజా ప్రతినిధులు నిర్ణయాలు ప్రజల సంక్షేమం కోసం ప్రజల కొరకు తీసుకొంటారు.
* భారత రాజ్యాంగము మనకు ఎన్నికల వ్యవస్థను ఏర్పరచింది.
* భారత రాజ్యాంగము దేశంలోని వయోజనులందరికీ ఓటు హక్కుని ప్రసాదించింది. కుల, మత, జాతి, లింగ వివక్షలు లేకుండా ప్రతి ఒక్కరికీ ఓటు హక్కు కల్పించబడింది. దీనిని సార్వత్రిక వయోజన ఓటు హక్కు అంటారు.
* 1988 కి ముందు 21 సం॥రాలు కనీస వయస్సుగా ఓటు వేయడానికి అర్హతగా ఉండేది.
* రాజ్యాంగము నందు 63వ సవరణ ద్వారా 1988లో ఓటు వేయుటకు కనీస వయస్సు 18 సం॥రాలుగా మార్చడం జరిగింది.
* 1950 జనవరి 25న భారత ఎలక్షన్ కమీషన్ ఏర్పడింది. అందుకే
* భారత ప్రభుత్వము జనవరి 25వ తేదీని "జాతీయ ఓటర్ల దినోత్సవముగా జరుపుటకు నిర్ణయించింది.
* ఎవరైతే 18సం॥రాలు నిండినట్లు గుర్తింపబడి, ఓటు హక్కు కోసం అప్లై చేసుకున్న వారికి ఓటరు కార్డులు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. 18 సం॥ నిండిన భారత పౌరులకు ఓటర్లుగా అర్హులు.
* పార్లమెంట్‌లో 2 సభలు ఉంటాయి. ఒకటి లోక్‌సభ రెండు రాజ్యసభ లోక్ సభ అనగా దిగువసభ, రాజ్యసభ అనగా – ఎగువసభ.
* లోక్‌సభలో 543 మంది సభ్యులు, ఇద్దరు నామినేటెడ్ సభ్యులు 543 + 2 =545 మొత్తం. వీరు 5 సం॥రాలు పదవిలో ఉంటారు.
* రాజ్యసభలో సభ్యులు 250 మంది అందులో 238 మంది ప్రత్యక్ష ఎన్నిక ద్వారా ఎన్నుకోబడతారు. వీరు 6 సం॥రాలు పదవిలో ఉంటారు.
* రాజ్యసభలో 12 మందిని (వివిధ రంగాలలో ప్రముఖులను) రాష్ట్రపతి నియమిస్తాడు.
* ఎన్నికల సంఘం 1950 జనవరి 25న స్థాపించబడింది. కేంద్ర ఎన్నికల సంఘం ప్రధాన కార్యాలయం ఢిల్లీలో కలదు.
* మొదటి సాధరణ ఎన్నికలు 1951–52 సం॥లలో జరిగింది.
* ఎన్నికల సంఘం ఓటర్ల పేర్లు నమోదు జాబితాను తయారు చేయడం, కేంద్ర, రాష్ట్ర స్థాయిలో ఎన్నికలు నిర్వహించటం దీని విధి.
* మొదట ఎన్నికల సంఘం ఏకసభ్య సంఘం. మొదటి కమీషనర్ సుకుమార్ సేన్ (1898–1961)
* 1989లో ఎన్నికల సంఘానికి మార్పులు జరిగాయి ఇది త్రిసభ్య సంఘంగా మారినది. ముఖ్య ఎన్నికల కమీషనర్ మరియు ఇద్దరు అదనపు ఎన్నికల కమీషనర్లు. వీరు పౌరసేవలు విభాగం నుండి ఎంపిక అవుతారు.

* 2014 ఎలక్షనుండి నోటాను ప్రారంభించారు.
* ఎలక్షన్ సంఘం గురించి 324 ఆర్టికల్ తెలియజేస్తుంది. – ఎలక్టోరల్స్ అనగా ఓటర్ల జాబితా.
* ప్రస్తుత కేంద్ర ఎన్నికల సంఘం ప్రధానాధికారి – ఒ.యమ్. ప్రకాశ్‌రావత్.
* వీరు 6సం॥రాలు పదవీకాలం కలిగివుంటారు. లేదా 65 సం॥రాలు నిండాలి. ఏది ముందు అయినచో దాని ప్రకారం పదవీ కాలం ఉంటుంది.
* పార్లమెంట్‌లో 2/3 వంతు యమ్.పిలు ఆమోదించినట్లయితే ముఖ్య ఎన్నికలు అధికారిని పదవి నుండి తొలగించవచ్చును. .
* ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎన్నికల సంఘం ఏర్పడినది. 1994వ సం॥లో 2014లో విభజన తర్వాత 31-01-2016లో ఏర్పడినది.
* రాష్ట్ర ఎన్నికల కమీషనర్ రాష్ట్ర గవర్నర్ చేత నియమించబడతారు. ఇతని పదవీ కాలం 5సం॥రాలు.
* ప్రస్తుత రాష్ట్ర ఎన్నికల కమీషనర్ – యన్.రమేష్‌కుమార్
* ఎన్నికల సంఘానికి ప్రత్యేకంగా ఎన్నికల గణం లేదు. ఉపాధ్యాయులు, ఉద్యోగస్తులను ఎన్నికల సమయంలో సిబ్బందిగా వినియోగిస్తారు.
* లోక్‌సభకు లేదా రాష్ట్ర శాసన సభలకు జరిగిన సాధారణ ఎన్నికలలో పోలయిన ముఖ్యమైన ఓట్లలో కనీసం 4 శాతం ఓట్లు పొందిన పక్షాన్ని రాష్ట్ర స్థాయి రాజకీయ పక్షంగా గుర్తిస్తారు.
* కనీసం నాలుగు రాష్ట్రాలలో గుర్తింపు పొందిన రాష్ట్ర / ప్రాంతీయ స్థాయి పక్షాన్ని జాతీయ స్థాయి పార్టీగా గుర్తిస్తారు.
* ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రధాన ఎన్నికల అధికారి (Chief Electoral Officer) – సిసోడియా
* ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రధాన ఎన్నికల కమీషనర్ (Chief Electoral Commissioner) యన్.రమేష్‌కుమార్
* **<u>మ్యానిఫెస్టో :-</u>** ఎన్నికల ముందు రాజకీయ పార్టీలు తామ చేయదలుచు కొన్న కొన్ని ప్రజాహిత కార్యక్రమాలను, సిద్ధాంతాలను బహిర్గత పరిచే పత్రంను మ్యానిఫెస్టో అంటారు.
* **<u>సాధారణ ఎన్నికలు</u>** :– దేశంలో అన్ని లేదా చాలా నియోజకవర్గాలలో నిర్ణీత కాల పరిమితిని అనుసరించి జరిగే ఎన్నికల ప్రక్రియను సాధారణ ఎన్నికలు అంటారు.
* **<u>మధ్యంతర ఎన్నికలు</u>** :– రెండు సాధారణ ఎన్నికల మధ్య రాష్ట్రపతిచే అనివార్య కారణాల వల్ల లోక్‌సభను, గవర్నర్‌చే విధానసభను రద్దు పరిస్తే ఆరు నెలలలోపు జరిపే ఎన్నికలను మధ్యంతర ఎన్నికలు అంటారు.
* **<u>ఉప ఎన్నికలు:</u>** ఎన్నిక కాబడిన ప్రజా ప్రతినిధి తన పదవికి రాజీనామ చేసినను, అనుకోకుండా చనిపోయినపుడు, ఏదైన కారణంచే అనర్హత పొందినప్పుడు ఆ పదవి ఖాళీ అవుతుంది. దానిని నింపడానికి కమీషన్ మరల ఎన్నికలు నిర్వహిస్తుంది. దీనినే ఉపఎన్నికలు అంటారు.
* **<u>రాష్ట్ర శాసనసభకు, లోక్‌సభకు పోటీ చేయడానికి అర్హతలు</u>** :– అభ్యర్థికి 25 సం॥రాలు వయస్సుకలిగి ఓటర్ల జాబితాలో పేరు నమోదై ఉండాలి.

* ఎన్నికలలో ఓటర్లని ఆకర్షించటం అధిక ధనాన్ని ఖర్చు చేయడం మొదలగు అనుచిత వ్యవహారం జరిగిన సందర్భాలలో అభ్యర్థి ఎన్నికను రద్దు చేయవచ్చు.
* ఎన్నికల కార్యక్రమాల తేదీలను ఎన్నికల సంఘం ప్రకటించాక ప్రతి నియోజక వర్గంలో ఒక రిటర్నింగ్ అధికారిని నియమిస్తారు. ఎన్నికలలో పోటీ చేసేవారు నామ ప్రతిపాదన పత్రాలను సమర్పిస్తారు. వీటిని రిటర్నింగ్ అధికారి పరిశీలించి తుది జాబితా విడుదల చేస్తారు.
* నిర్ణీత గడువు లోపల నామ ప్రతిపాదన పత్రాలను ఉపసంహరించవచ్చు. అభ్యర్థులకు కొన్ని గుర్తులను కేటాయిస్తారు. బ్యాలట్ పత్రాలలో అభ్యర్థుల పేర్లు మరియు గుర్తులు ఉంటాయి.
* జిల్లా అధికారులు పోలింగ్ కేంద్రాలను నెలకొల్పి ప్రతిదానిలో ఒక ప్రిసైడింగ్ అధికారిని, పోలింగ్ అధికారులను నియమిస్తారు.
* అభ్యర్థుల తరపున కొందరు పోలింగ్ ఏజెంట్లు ఉంటారు.
* పోలింగ్ పూర్తి అయిన తర్వాత బ్యాలెట్ పత్రాలున్న పెట్టలకు సీలువేసి ఓట్ల లెక్కింపు కేంద్రాలకు తరలిస్తారు..
* లెక్కింపు ద్వారా అధ్యధిక ఓట్లు సంపాదించిన అభ్యర్థిని ఎన్నిక అయినట్లు ప్రకటిస్తారు. ఈ విధంగా ఎన్నికల ప్రక్రియ ముగుస్తుంది.
* ఎన్నికలు సజావుగా సాగడానికి కొన్ని మార్గదర్శక సూత్రాలు అనుసరించాలి.
* లంచం లేదా బహుమతులు ఇవ్వడం, ఓటర్లని ప్రభావితం చేసే వాగ్దానాలు చేయటం, ఎన్నిక కావడానికి కులం పేరుతో తెగ పేరుతో ఓట్లు అర్థించటం, పోలింగ్ కేంద్రాలకు ఓటర్లని తీసుకొని రావడానికి వాహనాలను ఏర్పాటు చేయటం ఎక్కువ ధనాన్ని ఖర్చు చేయటం మొ।। అనుచిత ప్రవర్తనలు.
* ఈ మధ్యకాలంలో ఎన్నికలు ఎలక్ట్రానిక్ ఓటింగ్ మెషీన్ ద్వారా జరుగుతున్నాయి. (EVM)

<u>బిట్స్</u>

1. ఏ రోజున జాతీయ ఓటర్ల దినం జరుపుకొంటున్నాం ( )

   ఎ) జనవరి 25 బి) జనవరి 26 సి) డిసెంబర్ 25 డి) ఏదీకాదు

2. ఎన్నికల సంఘం ఎప్పటి నుండి ప్రారంభించబడింది. ( )

   ఎ) 25 జనవరి 1950 బి) 26 జనవరి 1949

   సి) 25 ఫిబ్రవరి 1950 డి) 1948 జనవరి 25

3. రాష్ట్ర ఎన్నికల అధికారిని ఎవరు నియమిస్తారు. ( )

   ఎ) రాష్ట్రపతి బి) గవర్నర్ సి) ముఖ్యమంత్రి డి) ప్రధానమంత్రి

4. మొదటి సాధారణ ఎన్నికలు ఎప్పుడు జరిగాయి. ? ( )

   ఎ) 1951-52 బి) 1952-53 సి) 1950-51 డి) 1953-54

5. నియోజకవర్గ పరిధిలో ఎన్నికలు నిర్వహించేది ఎవరు ( )

   ఎ) రిటర్నింగ్ అధికారి బి) పోలింగ్ అధికారి సి) ఒ.పి.ఒ డి) ఎ మరియు బి

6. ప్రస్తుత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎన్నికల కమీషనర్ ఎవరు? ( )

ఎ) భన్వర్‌లాల్ బి) రాజేష్‌తివారి సి) యన్.రమేష్‌కుమార్ డి) సుకుమార్

7. నోటా ఏ సాధారణ ఎన్నికలలో నుండి అమలులోకి వచ్చింది. ( )

ఎ) 2009 బి) 2014 సి) 2004 డి) 1985

8. ఓటు వేయుటకు కావలసిన కనీస వయస్సు ( )

ఎ) 21 బి) 18 సి) 15 డి) 17

9. రాష్ట్రపతి మరియు ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నిక ఏ రకమైనది. ( )

ఎ) ప్రత్యక్ష ఎన్నిక బి) పరోక్ష ఎన్నిక సి) ఎ మరియు బి డి) ఏదికాదు

10. ఏ సవరణ ద్వారా ఏ సం॥లో, 18 సం॥ దాటిన వారికి సార్వత్రిక వయోజన ఓటింగ్ హక్కు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ( )

ఎ) 62 సవరణ ద్వారా 1988 బి) 63 సవరణ ద్వారా 1988

సి) 64 సవరణ ద్వారా 1998 డి) 65 సవరణ ద్వారా 1998

1) ఎ మాత్రమే బి) బి మాత్రమే సి) డి మాత్రమే 4) సి మాత్రమే

11. ఎలక్షన్ కమీషన్ ఏ సం॥ నుంచి అమల్లోకి వచ్చింది.

1) 1950 జనవరి 25 2) 1949 జనవరి 26 3) 1950 ఫిబ్రవరి 25) ఏదీకాదు

12. ప్రస్తుతము భారతదేశ ప్రధాన ఎలక్షన్ కమీషనర్

1) ఓ ప్రకాష్ రావత్ 2) టి.యన్.శేషన్ 3) త్రివేది 4) యన్.జైదీ

13. ప్రధాన ఎన్నికల కమీషనర్ యొక్క పదవికాలం

1) 5 సం॥ 2) 6 సం॥ లేదా 65 సం॥ వరకు 3) 7 సం॥ 4) 8 సం॥

14. "ఎలక్టోరోల్స్" అనగా

1) ఓటర్ల జాబితా 2) రిజిష్టర్ అయిన ఓటర్లు 3) ప్రజలు మొత్తం 4) ప్రభుత్వోద్యోగులు

15. పార్టీ గుర్తులు కేటాయించునది.

1) ఎలక్షన్ కమీషన్ 2) ఆర్థిక సంఘం 3) ప్రణాళిక సంఘం 4) సి.బి.ఐ

16. ఎలక్షన్ సంఘం మరియు దాని యొక్క విధులు గురించి తెలియజేయు ఆర్టికల్

1) 321 2) 322 3) 323 4) 324

17. పోలింగ్ కేంద్రానికి అధికారి

1) ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్ 2) అసిస్టెంట్ ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్ 3) పోలింగ్ క్లర్క్ 4) రూట్ ఆఫీసర్

18. క్రింది వాటిలో పోలింగ్ రోజు ఏమి పంపిణీ చెయ్యకూడదు.

1) స్వీట్స్ 2) పాలు 3) ఆల్కహాల్ 4) పైవి ఏవికావు

19. సార్వత్రిక వయోజన ఓటు హక్కు అనగా.

1) రైట్ టు ఎడ్యుకేషన్ 2) రైట్ టు ఓట్ 3) రైట్ టు ఫ్రీడమ్ 4) రైట్ టు లైఫ్

13. భారత రాజ్యాంగము

* వలస పాలన నుంచి భారతదేశం విముక్తి పొంది మనం నమ్మిన మౌలిక సుత్రాలను, దేశాన్ని పరిపాలించే విధానాలను భారత రాజ్యాంగంలో పొందుపర్చారు.
* రాజ్యాంగము అన్నది దేశాన్ని ఎలా పరిపాలించాలి - చట్టాలు ఎలా చేయాలి. వాటిని ఎలా మార్చాలి ప్రభుత్వం ఎలా ఏర్పడుతుంది? అన్న నిబంధనలతో కూడి ఉంటుంది.
* రాజ్యాంగం అంటే ఒక రాజ్యంలోని ప్రభుత్వం, పౌరసంక్షేమం కోసం తన విధులను ఎలా నిర్వర్తించాలో తెలియచేసే ఒక ప్రత్యేక శాసనం.
* భారతదేశంలో వివిధరకాల ప్రజలు మెరుగైన సమాజాన్ని కోరుతూ చేసిన పోరాటాలు రాజ్యాంగ నిర్మాణానికి స్ఫూర్తినిచ్చాయి.

ఫ్రెంచి విప్లవ ఆదర్శాలలో, బ్రిటన్‌లో పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యంలో, అమెరికాలో హక్కుల చట్టంలో అనేకమంది ప్రేరణ పొందారు.

* బ్రిటీషువాళ్ళు భారతదేశంలో ప్రజాస్వామిక పాలనకు కొన్ని సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టారు. ఎన్నికలలో కొన్ని వర్గాల ప్రజలు మాత్రమే ఓటు వేయగలిగేవాళ్ళు.
* వలస చట్టాల నుండి అనేక విధానాలను భారతరాజ్యాంగం తనకు అనువుగా మలుచుకుంది
* స్వాతంత్ర్య రాకముందే 1928లో మోతీలాల్ నెహ్రూ, భారత జాతీయ కాంగ్రెసులోని మరో 8 మంది కలిసి భారతదేశ రాజ్యాంగాన్ని రాశారు.
* రాష్ట్రాలశాసన సభలకు, మంత్రి వర్గాలకు బ్రిటీషు ఇండియా అంతట 1937లో ఎన్నికలు జరిగాయి.
* రాజ్యాంగసభకు 1946 జులైలో ఎన్నికలు జరిగాయి. భారతరాజ్యాంగ సభలో 299 సభ్యులున్నారు.
* ఈ సభ 1949 నవంబర్ 26న రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించింది. 1950 జనవరి 26 నుంచి అమలులోకి వచ్చింది. ప్రతి సంవత్సరం జనవరి 26 గణతంత్రదినం జరుపుకుంటాం. (నవంబర్26-రాజ్యాంగ దినోత్సవం) భారత రాజ్యాంగాన్ని రచించటానికి 2సం॥ల 11 నెలలు 18 రోజులు పట్టింది.
* భారతదేశ మొదటి ప్రధాని నెహ్రూ గారు "ఉద్దేశాల తీర్మానం" ప్రతిపాదించారు.
* మహాత్మ గాంధీ రాజ్యాంగ సభలో సభ్యుడు కాదు.
* డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ చైర్మన్‌గా ఏర్పడిన డ్రాఫ్టింగ్ కమిటీ రాజ్యాంగ ముసాయిదా ప్రతిని తయారు చేసింది
* 3సం॥రాల కాలంలో 114 రోజులపాటు చర్చలు జరిపారు. రాజ్యాంగ సభలో మాట్లాడిన ప్రతిమాటను నమోదు చేసి భద్రపరిచారు. వీటిని రాజ్యాంగసభ చర్చలు అంటారు.
* రాజ్యాంగ ఉద్ధేశాలను, మౌళిక సూత్రాలను పీఠక తెలియచేస్తుంది.
* "భారతదేశ ప్రజలమైన మేము భారతదేశాన్ని గణతంత్రగా ఏర్పాటు చేయటానికి తీర్మానించి దేశ

ప్రజలందరికీ న్యాయం, స్వేచ్ఛ, సమానత, సౌభ్రాతృత్వం ఇస్తూ మాకు మేము ఈ రాజ్యాంగాన్ని ఇచ్చుకుంటున్నాం" అని పీఠికలో పొందుపరచబడి ఉంది.

* **భారత రాజ్యాంగ విలువలు :- సార్వభౌమాధికారం** : అంతర్గత, విదేశీ వ్యవహారాలన్నింటిలో నిర్ణయాలు తీసుకోవటానికి చట్టాలు చేయటానికి భారతదేశానికి పూర్తి హక్కు ఉంటుంది.

  గణతంత్రం :- ఎన్నికైన వ్యక్తి దేశాధినేత అవుతాడు. అంతేకాని రాజ్యాలలో మాదిరి వారసత్వంగా అధికారం రాదు. సామాన్య మానవుడు కూడా రాష్ట్రపతి పదవికి పోటీ చేయవచ్చు.

  సామ్యవాదం : తమ పని ద్వారా ప్రజలందరూ సంపదను సృష్టిస్తారా. దానిని ఆందరూ సమానంగా పంచుకోవాలి.

  లౌకికతత్వం:- ఏ మత ఆధారంగా ప్రభుత్వం నడవదు. ఏ మతాన్ని అనుసరించటానికైనా ప్రతి ఒక్కపౌరునికి హక్కు వుంటుంది.

  ప్రజాస్వామ్యం :- పౌరులందరికీ సమాన రాజకీయ హక్కులు ఉండే ప్రభుత్వ విధానం. ప్రజలు తమ ప్రతినిధులను **ఎన్ను కొంటారు**. ప్రజా **ప్రతి నిధులు** ప్రజలకు జవాబుదారీగా ఉంటారు.

  న్యాయం:- ప్రతిపౌరునికి వారికి చెందింది దక్కాలి. వారికి ఏం చెందాలి అనేది నిర్ణయించటంలో వాళ్ళ పుట్టుక నమ్మకాలు సంపద హోదాలను బట్టి వివక్షత చూపించారు.

  సమానత్వం :- రాజ్యాంగం అన్ని అంశాలలో సమానత ఇవ్వడం లేదు, కానీ అందరికీ ఒకే హోదా ఉండేలా చూస్తుంది. ప్రతి ఒక్కరికీ ఒకే చట్టాలు వర్తిస్తాయి.

  స్వేచ్ఛ :- పౌరులు వాళ్ళు ఆలోచించే దానిమీద అనుసరించే మతం, తమ భావాలను వ్యక్త పరిచేవిధానం. భావాలను చర్యలలో చేపట్టడం. అందరికీ స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. కారణాలు లేకుండా నియంత్రణ ఉండదు.

  సౌభ్రాతృత్వం :- ప్రజలందరి మధ్య ఐక్య సోదర భావాన్ని పెంపొందించాలి. తోటి పౌరులను పరాయి వారిగా భావించకుండా, వారిని తక్కువ చేయకుండా ఉండాలి.

* రాజ్యాంగం పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వ విధానాన్ని మనకు ఇచ్చింది.
  ప్రజా ప్రతినిధులతో కూడిన పార్లమెంట్ చట్టాలు చేస్తుంది.
* పరిపాలనను ప్రధానమంత్రి నేతృత్వంలోని మంత్రి వర్గం చేబడుతుంది.
* కేంద్ర ప్రభుత్వంలో లోక్‌సభ, రాజ్యసభ అని రెండు సభలు ఉంటాయి.
* మన దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం 3 అంచెలలో వుంది.
  దేశస్థాయిలో పార్లమెంట్, రాష్ట్రాలస్థాయిలో రాష్ట్ర శాసనసభలు జిల్లా స్థాయిలో పంచాయితీ రాజ్‌వ్యవస్థ అనే స్థానిక ప్రభుత్వం ఉన్నాయి.
* రాజ్యాంగం అన్నది మారుతూ సజీవంగా ఉండే పత్రం.
* 2011 వరకు మన రాజ్యాంగానికి 97 సవరణలు చేశారు.

ఫ్లో చార్టు

భారత రాజ్యాంగము

- భారత రాజ్యాంగ తయారీ
  - రాజ్యాంగ సభ
    - కలలు, వాగ్దానాలు
- రాజ్యాంగ పీఠక
  - సర్వసత్తాక
  - సామ్యవాద
  - లౌకిక
  - ప్రజాస్వామ్య
  - గణతంత్ర
  - న్యాయం
  - సమానత్వం
  - స్వేచ్ఛ
  - సౌభ్రాతృత్వం
- ప్రభుత్వ వ్యవస్థ
  - 1) పార్లమెంటరీ తరహా ప్రభుత్వం
  - 2) సమాఖ్య వ్యవస్థ
  - 3) 3 అంచెల ప్రజాస్వామ్యము
  - 4. ఎ) స్వతంత్ర న్యాయవ్యవస్థ
    - బి) కాగ్
    - సి) ఎన్నికల సంఘం
    - డి) రాజ్యాంగ సవరణలు

1. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

   ఎ) భారతదేశానికి తొలి చిత్తు రాజ్యాంగాన్ని 1928 సం॥ మోతీలాల్ నెహ్రూ మరియు 8 మంది వ్యక్తులు కలిసి రాయడం జరిగింది.

   బి) భారతరాజ్యాంగ పరిషత్తుకు మొదటిసారిగా ఎన్నికలు 1946 సం॥ జులై జరిగినాయి.

   సి) 1949, నవంబరు 26 అమల్లోకి వచ్చింది.

   డి) 1950, జనవరి 26, ఆమోదించబడింది.

   1) ఎ, బి సరైనవి 2) సి, డి సరైనవి 3) బి, సి సరైనవి డి) ఎ,డి సరైనవి

2. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించుము.

   ఎ) ఉద్దేశాల తీర్మానం ప్రతిపాదన – నెహ్రు

   బి) భారతదేశానికి మొదటి ప్రధాని – నెహ్రు

   సి) డ్రాఫ్టింగ్ కమిటి ఛైర్మన్ – అంబేద్కర్

   డి) రాజ్యాంగ సభకు అధ్యక్షులు – బాబు రాజేంద్ర ప్రసాద్

   1) ఎ మరియు బి 2) బి మరియు డి 3) ఎ, బి, సి 4) ఎ, బి, సి, డి

3. సరికానిది గుర్తించండి.

   ఎ) సంపదను ప్రజలు అందరికి సమానంగా పంపిణీ చేయుట – సామ్యవాదం

   బి) చట్టం ముందు అందరూ సమానులే – సమానత్వం

   సి) ప్రజలు అందరి మధ్య సోదర భావాన్ని పెంపొందించుట – సౌభ్రాతృత్వం

   డి) రాజ్యాంగ ఉద్దేశాలను, మౌళిక సూత్రాలను – ఆదేశ సూత్రాలు

   1) ఎ మరియు బి 2) సి మరియు డి 3) డి మాత్రమే 4) సి మాత్రమే

4. క్రింది వానిలో సరియైనది ఏది.

1. భారతదేశ ప్రజలమైన మేము భారతదేశాన్ని సామ్యవాద, గణతంత్ర, లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య సర్వసత్తాక

2. భారతదేశ ప్రజలమైన మేము భారతదేశాన్ని సర్వసత్తాక, ప్రజాస్వామ్య, లౌకిక, గణతంత్ర సామ్యవాద

3. భారతదేశ ప్రజలమైన మేము భారతదేశాన్ని సర్వసత్తాక, లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య, గణతంత్ర సామ్యవాద.

4. భారతదేశ ప్రజలమైన మేము భారతదేశాన్ని సర్వసత్తాక, సామ్యవాద, లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య, గణతంత్ర

5. 2011 సం॥ వరకు ఎన్ని రాజ్యాంగ సవరణలు చేశారు.

1. 95 2. 96 3. 97 4. 98

6. మన దేశంలో ఎన్ని అంచెల వ్యవస్థ అమల్లో వున్నది (పంచాయితి రాజ్ వ్యవస్థకు సంబంధించి)

1. 2 అంచెల వ్యవస్థ 2. 3 అంచెల వ్యవస్థ

3. 4 అంచెల వ్యవస్థ 4. 5 అంచెల వ్యవస్థ

7. ప్రాథమిక హక్కులను ఏ రాజ్యాంగ నుండి గ్రహించాడు.

1. అమెరికా 2. రష్యా 3. బ్రిటన్ 4. ఫ్రాన్సు

8. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరచండి.

1. ఆహారం శాఖ	( )	ఎ) జాన్ ముథాయ్
2. ఆర్థిక శాఖ	( )	బి) జగ్ జీవన్‌రాం
3. ఆరోగ్య శాఖ	( )	సి) అమృత్‌కౌర్
4. కార్మిక శాఖ	( )	డి) దౌలత్‌రాం

1) 1-సి, 2-ఎ, 3-బి, 4-డి 2) 1-డి, 2-ఎ, 3-సి, 4-బి

3) 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి 4) 1-ఎ, 2-డి, 3-సి, 4-బి

9. రాజ్యాంగము అనగా

ఎ) హక్కులకు సంబంధించినది బి) వివిధ నియమ నిబంధనల గురించి తెలుపుతుంది.

సి) పౌరుల విధులను తెలియచేస్తుంది డి) ప్రభుత్వ పాలనా వ్యవస్థను తెలియజేస్తుంది.

1) ఎ,బి,సి,డి సరైనవి 2) ఎ, సి లు సరైనది

3) డి మాత్రమే సరైనవి 4) ఎ మాత్రమే సరైనది

10. స్వాతంత్ర్యం వచిట్చన సందర్భములో, భారతదేశం ఏ రకమైన భిన్నత్వం కలిగివుంది.

1) పేద మరియు ధనిక 2) కుల విభేదాలు 3) లింగ వివక్షత 4) పై వన్నీ

11. జాతీయ ఉద్యమం దేనిని అంతం పలకాలని కోరుకున్నది.

1) ప్రజాసామ్యం 2) అసమానతలు 3) ఇంగ్లీషు విద్య 4) ఏది కాదు

12. సార్వత్రిక వయోజన ఓటు హక్కు అనగా

1) వయోజనులకు 2) వయోజన విద్య 3) ఉద్యోగులు దరఖాస్తు

4) 18 సం॥ దాటిన వారందరికి ఇచ్చే ఓటు హక్కును తెలుపుతుంది.

13. రాజ్యాంగాన్ని రచించినది ఎవరు.

1) ఎన్నికోబడిన రాజ్యాంగ సభ సభ్యులు 2) బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం

3) జాతీయ నాయకులు 4) రాచరిక వాదులు

14. రాజ్యాంగ సభకు ఎన్నికలు జరిగిన సం॥
1) 1946 జులై 2) 1947 జులై 3) 1948 జులై 4) 1949 జులై
15. "రాజ్యాంగ సభ" మొదటి సమావేశం జరిగిన సం॥
1) 1946 జులై 2) 1946 డిసెంబరు 3) 1946 జనవరి 4) 1928 జులై
16. రాజ్యాంగ సభలోని సభ్యులు సంఖ్య
1) 199 2) 299 3) 399 4) 189
17. 1947 సం॥లో భారతదేశ విభజన తరువాత కొత్తగా ఏర్పడిన దేశం ఏది.
1) బంగ్లాదేశ్ 2) పాకిస్థాన్ 3) శ్రీలంక 4) ఏదికాదు
18. తొలి భారత రాజ్యాంగాన్ని ఏ సం॥ రచించారు.
1) 1929 2) 1928 3) 1930 4) 1931
19. భారత రాజ్యాంగం ఎప్పుడు అమల్లోకి వచ్చింది.
1) 1950 నవంబరు 26 2) 1950 జనవరి 26 3) 1947 ఆగష్టు 15 4) 1949, నవంబర్ 26
20. భారత జాతీయ కాంగ్రెసు లాంహోర్ సమావేశం ఎప్పుడు జరిగింది.
1) 1931 2) 1929 3) 1926 4) 1928
21. 2011 సం॥ వరకు భారత రాజ్యాంగాన్ని ఎన్నిసార్లు సవరించారు.
1) 87 2) 97 3) 107 4) 77
22. ఈ రోజు వరకు భారత రాజ్యాంగాన్ని ఎన్ని సార్లు సవరించారు.
1) 110 2) 101 3) 120 4) 102
23. రాజ్యాంగం ప్రకారం దేశాధినేత ఎవరు.
1) ప్రధాన మంత్రి 2) రాష్ట్రపతి 3) గవర్నర్ 4) ఉపరాష్ట్రపతి
24. ప్రాథమిక హక్కులకు ఎవరు రక్షణ కల్పిస్తారు.
1) పార్లమెంట్ 2) రాష్ట్రపతి 3) సుప్రీం కోర్టు 4) ఏదికాదు
25. రాజ్యాంగ దినోత్సవం ఏ రోజున జరుపుకుంటారు.
1) నవంబరు 26 2) జనవరి 26 3) ఆగష్టు 15 4) ఏదికాదు
26. ఎలాంటి ప్రభుత్వం భారతదేశంలో నెలకొని వున్నది.
1) రాచరికం 2) నియంతృత్వం 3) ప్రజాస్వామ్యం 4) కమ్యూనిస్టు
27. క్రింది వానిలో సరియైనది గుర్తించుము.
1) రాజ్యాంగము ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి మధ్య సంబంధాలను తెలుపుతుంది.
2) ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాలు అన్నీ రాజ్యాంగాలను కలిగివున్నాయి.
3) విభిన్న లక్షణాలను కలిగియున్న భారతదేశంలో రాజ్యాంగం రచించటం అంత సులభమైన ప్రక్రియ కాదు.
4) పైవన్నీ.

14. పార్లమెంటు - కేంద్ర ప్రభుత్వం

* భారతదేశంలో ప్రభుత్వ స్వరూపం - పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వం.
* రాజ్యాంగము దేశ పరిపాలనకు పార్లమెంటరీ తరహా విధానాన్ని రూపొందించింది. చట్టాలు చేసే అత్యున్నత సంస్థ పార్లమెంటు.
* లోక్‌సభ టీవి ఛానల్ కొత్త ఢిల్లీలో పార్లమెంట్ భవనంలో సమావేశాల సమయంలో జరిగే చర్చలను ఇది ప్రసారం చేస్తుంది.
* 1986లో జాతీయ విద్యా విధానాన్ని పార్లమెంట్ రూపొందించింది.
* 2009లో పార్లమెంటు ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యకు బాలల హక్కు అనే చట్టాన్ని చేసింది.
* పార్లమెంటులో 2 సభలు ఉన్నాయి. అవి రాజ్యసభ, లోక్‌సభ.
* పార్లమెంట్ అనగా రాష్ట్రపతి, లోక్‌సభ మరియు రాజ్యసభ.
* రాజ్యసభలో 250 మంది సభ్యులు ఉంటారు.

  238 మంది ఎన్నికద్వారా, 12 మంది నామినేటెడ్ సభ్యులు కలరు.
* లోక్‌సభలో 545 మంది సభ్యులు ఉంటారు. వారిలో ఇద్దరు ఆంగ్లో ఇండియన్లు నామినేటెడ్ సభ్యులు ఉంటారు. లోక్‌సభకు 5సం॥కు ఒకసారి ఎన్నికలు జరుగుతాయి.
* ఇప్పటి వరకు మన దేశంలో 16 సాధారణ ఎన్నికలు జరిగాయి.
* మొదటి సాధారణ ఎన్నికలు 1951-1952లో జరిగాయి.
* 15వ లోక్‌సభ ఎన్నికలు 2009లో జరిగాయి, 16వ లోక్‌సభ ఎన్నికలు - 2014 సం॥ జరిగాయి.
* రాజ్యాంగం ప్రకారం లోక్‌సభకు అత్యున్నత అధికారాలు ఉన్నాయి.
* ఏ సాధారణ చట్టమైనా ఉభయ సభలు ఆమోదించాలి. రెండు సభలు మధ్య తేడా ఉన్నప్పుడు అంతిమ నిర్ణయాన్ని ఉభయసభల ఉమ్మడి సమావేశంలో తీసుకుంటారు.
* ఆర్థిక విషయంలో లోక్‌సభకు ఎక్కువ అధికారాలు ఉన్నాయి. బడ్జెట్ వంటి ఆర్థిక బిల్లులను ముందుగా లోక్‌సభలో ప్రవేశపెట్టాలి.
* మంత్రి మండలిని లోక్‌సభ నియంత్రిస్తుంది.
* మంత్రివర్గం పట్ల లోక్‌సభలో అధిక శాతం సభ్యులు అవిశ్వాసాన్ని ప్రకటిస్తే ప్రధాన మంత్రితో సహా మంత్రులందరూ రాజీనామా చేయాల్సిందే.
* రాజ్యసభ సభ్యులను రాష్ట్ర శాసనసభ సభ్యులు ఎన్నుకుంటారు.
* అన్ని రాష్ట్రాల శాసన సభ్యులు, పార్లమెంటు ఉభయ సభల సభ్యులు రాష్ట్రపతిని ఎన్నుకుంటారు.
* పార్లమెంట్ ఉభయ సభల సభ్యులు ఉపరాష్ట్రపతిని ఎన్నుకుంటారు.
* లోక్‌సభలో మెజారిటీ సీట్లు గెలుచుకున్న. ఒక పార్టీ లేదా పలు పార్టీల నేతను రాష్ట్రపతి ఆహ్వానించి

ప్రధాన మంత్రిగా నియమిస్తారు.

* ప్రధాన మంత్రిని లోక్ సభ సభ్యులు ఎన్నుకుంటారు.

* **<u>కేంద్ర జాబితా :-</u>** కేంద్ర జాబితాలోని అంశాలపై పార్లమెంటు మాత్రమే చట్టాలు చేయగలుగుతుంది. దేశం అంతటా ఆ చట్టాలు పనిచేస్తాయి.

  ఉదా :- దేశ రక్షణ, సైన్యం, బ్యాంకింగ్, రైల్వేలు, టెనిఫోన్ మరియు పోస్టల్. కరెన్సీ ముద్రించటం.

  <u>రాష్ట్ర జాబితా :-</u> దీనిలోని అంశాలపై శాసనసభలు మాత్రమే చట్టాలు చేయగలవు. వివిధ రాష్ట్రాలకు వేరు వేరు చట్టాలు ఉంటాయి.

  ఉదా :- వ్యవసాయం, నీటిపారుదల, పోలీస్ ఆరోగ్యం, అమ్మక పన్ను

  <u>ఉమ్మడి జాబితా</u> :- పార్లమెంట్, రాష్ట్ర శాసన సభలు రెండు చట్టాలు చేయగల విషయాలు

  ఉదా :- విద్య విధానం, పరిశ్రమలు, విద్యుత్, కార్మికులు

* ప్రభుత్వంలోని కార్యనిర్వాహక వర్గంగా మంత్రివర్గం పనిచేస్తుంది. చట్టాలకు అనుగుణంగా దేశాన్ని పరిపాలిస్తుంది.

* ఒక్కొక్క రంగానికి ఒక మంత్రి నేతృత్వంలో మంత్రిత్వశాఖ ఉంటుంది.

* మంత్రి మండలి, మరియు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ప్రభుత్వాన్ని నడిపే బాధ్యతను చేపడతారు.

* ప్రధానమంత్రి అన్ని మంత్రిత్వ శాఖలకు బాధ్యత వహిస్తారు.

* ప్రభుత్వ పరిపాలన అంగాలు 3 - అవి

  1) శాసననిర్మాణశాఖ (చట్టాలును రూపొందిస్తుంది)

  2) కార్యనిర్వహణశాఖ (చట్టాలను అమలు పరుస్తుంది)

  3) న్యాయశాఖ (పై రెండు రాజ్యాంగానికి లోబడి వున్నది, లేనిది గమనిస్తు ఉంటుంది).

<u>బిట్స్</u>

1. క్రింది వానిలో సరికానిది గుర్తించుము.

   ఎ) 1986 సం॥ నూతన జాతీయ విద్యావిద్యానము రూపొందించటం జరిగింది.

   బి) 2009 సం॥ ఉచిత నిర్భంద ప్రాథమిక విద్య హక్కు చట్టం చేశారు.

   సి) 16వ లోక్‌సభకు ఎన్నికలు జరిగిన సం॥ -2015 సం॥

   డి) మొదటిసారిగా సాధారణ ఎన్నికలు జరిగిన సం॥ 1951-1952

   1) ఎ, బి, సి   2) ఎ, బి, సి, డి   3) సి మాత్రమే 4) డి మాత్రమే

2. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించుము.

   ఎ) మంత్రి మండలిని లోక్‌సభ నియంత్రిస్తుంది.

   బి) ఆర్థికమైన విషయాలలో లోక్‌సభకు ఎక్కువ అధికారాలు వున్నాయి.

సి) రాజ్యసభలో సభ్యులు సంఖ్య - 250

డి) లోక్ సభలో సభ్యులు సంఖ్య - 545

1) ఎ, బి, సి 2) బి, సి, డి 3) ఎ మాత్రమే 4) ఎ, బి, సి, డి

3. కేంద్ర జాబితాకు సంబంధించనది

ఎ) కరెన్సీ ముద్రించటం బి) దేశరక్షణ

సి) రైల్వేలు డి) ఆరోగ్యం

1) ఎ మరియు సి 2) డి మరియు బి 3) డి సంబంధము లేదు 4) బి, సంబంధము లేదు.

4. రాష్ట్ర జాబితాకు సంబంధించినది.

ఎ) కార్మికులు బి) పరిశ్రమలు

సి) నీటి పారుదల డి) విద్యుత్

1) ఎ, బి, సి, డి 2) బి, సి, డి 3) సి, సంబంధించినది 4) డి, సంబంధించినది.

5. ఉమ్మడి జాబితాకు సంబంధించనది

ఎ) విద్య బి) ఫ్యాక్టరీలు

సి) వ్యవసాయం డి) పోలీస్

1) సి మరియు డి 2) బి మరియు సి 3) ఎ మరియు డి 4) బి మరియు డి

6. రాష్ట్రపతి ఎన్నిక ప్రక్రియలో పాల్గొనని వారు

ఎ) లోక్‌సభ సభ్యులు బి) రాజ్యసభ సభ్యులు

సి) రాష్ట్రాల శాసన సభ్యులు డి) స్థాయి సంఘ సభ్యులు

1) డి 2) బి 3) సి 4) ఎ

7. క్రింది వానిలో సరికాని జత ఏది.

1. లోక్‌సభ సభ్యులు - ప్రధాన మంత్రి ఎన్నిక

2. లోక్‌సభ సభ్యులు - రాజ్యసభ సభ్యులు, శాసన సభ్యులు కలిసి - రాష్ట్రపతి ఎన్నిక

3. లోక్‌సభ సభ్యులు - రాజ్యసభ సభ్యులు కలిసి - ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నిక

4. లోక్‌సభ సభ్యులు - రాజ్యసభ సభ్యులు కలిసి - లోక్‌సభ స్పీకర్ ఎన్నిక

1) 1,2,3 2) 1 మరియు 4 3) 4వది 4) 3వది

8. పార్లమెంట్ జాతీయ విద్యా విధానమును ఏ సంవత్సరములో రూపొందించింది?

1) 1986 2) 1987 3) 1988 4) 1889

9. పార్లమెంట్ ఉచిత నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టమును ఏ సంవత్సరములో రూపొందించింది?

1) 2007 2) 2008 3) 2009 4) 2010

10. పార్లమెంట్‌లో ఏ సభకు ఆర్థిక విషయములలో ఎక్కువ అధికారాలు ఉంటాయి?

1) రాజ్యసభ 2) లోక్‌సభ 3) విధాన సభ 4) విధాన పరిషత్

11. క్రింది వాటిలో ఏ సభ కేంద్ర మంత్రి వర్గాన్ని అదుపులో ఉంచుతుంది?

1) రాష్ట్ర విధాన సభ 2) విధాన పరిషత్ 3) రాజ్యసభ 4) లోక్‌సభ

12. లోక్‌సభకు ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఎన్నికలు జరుగుతాయి?

1) 3 సం॥ 2) 4సం॥ 3) 5 సం॥ 4) 6సం॥

13. అత్యధిక లోక్‌సభ స్థానాలను కలిగి యున్న రాష్ట్రము!

1) తెలంగాణా 2) ఉత్తర్‌ప్రదేశ్ 3) మేఘాలయ 4) అస్సామ్

14. మొత్తము 489 అభ్యర్థులు గెలిచినది.

1) మొదటి లోక్‌సభ 2) రెండవ లోక్ సభ 3) మూడవ లోక్ సభ 4) నాల్గవ లోక్‌సభ

15. విద్యా విధానమును రూపొందించుట వీరి బాధ్యత :-

1) కేంద్ర ప్రభుత్వము 2) రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

3) మండల పరిషత్ 4) కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

16. ప్రభుత్వములోని క్రింది అంగములలో చట్టములను తయారుచేసినది ఎవరు ?

1) న్యాయ వ్యవస్థ 2) శాసన నిర్మాణశాఖ 3) కార్యనిర్వాహక శాఖ 4) పంచాయితీ

17. E.V.M అనగా

1) ఎలక్ట్రానిక్ వోటింగ్ మెషిన్ 2) ఎలక్ట్రానిక్ వోటింగ్ మొబైల్

3) ఎలక్ట్రానిక్ వోటింగ్ మెంబరు 4) ఎలక్ట్రానిక్ వెహికల్ మాస్టర్

18. ప్రస్తుత భారత దేశ ప్రధాన మంత్రి ఎవరు?

1) రాజీవ్‌గాంధీ 2) డాక్టర్ మన్మోహన్‌సింగ్ 3) నరేంద్రమోడి 4) సుష్మా స్వరాజ్

19. ప్రస్తుత భారతదేశ ఉపరాష్ట్రపతి ఎవరు?

1) యమ్.వెంకయ్య నాయుడు 2) షెకావత్ 3) కృష్ణకాంత్ 4) పి.వి. నరసింహారావు

20. రాజ్యసభ సభ్యులను ఎవరు ఎన్నుకొంటారు?

1) ప్రత్యక్షముగా ప్రజలు 2) రాష్ట్ర విధానసభ సభ్యులు 3) ప్రధాన మంత్రి 4) లోక్‌సభ సభ్యులు

21. పోలీసులు ఈ విభాగానికి చెందును?

1) కార్యనిర్వాహక శాఖ 2) శాసననిర్వాహక శాఖ 3) న్యాయ వ్యవస్థ 4) ప్రైవసీ

22. క్రింది వాటిలో ఉమ్మడి జాబితాలో లేనిది?

1) విద్యుత్ 2) కార్మికులు 3) నీటి పారుదల 4) పరిశ్రమలు

23. క్రింది వాటిలో సరైనది గుర్తించుము.

ఎ) రాజ్యాంగము అసెంబ్లీల అధికారమును నిర్వచించింది.

బి) ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోను రాజ్యాంగమును మార్చలేము.

సి) విలువలు రాజ్యాంగములోని ప్రవేశికలో కలిసి ఉన్నాయి.

డి) కేంద్రం దేశము మొత్తానికి వర్తించే చట్టాలు రూపొందిస్తారు.

1) ఎ, బి, సి, డి 2) బి, సి, డి 3) ఎ, సి, డి 4) ఎ, డి

24. క్రింద ఇచ్చిన వాక్యములలో సరైన దానిని గుర్తించుము?

ఎ) సాధారణ చట్టములను రెండు సభలు ఆమోదించాలి.

బి) ఆర్థిక విషయాలలో లోక్‌సభకు ఎక్కువ అధికారాలు ఉన్నాయి.

సి) లోక్‌సభ క్యాబినేట్‌ను అదుపులో వుంచుతుంది.

డి) సాధారణ చట్టాలలో రాజ్యసభకు నిర్ణయాధికారం ఉంటుంది.

1) ఎ,బి,సి సరైనవి 2) బి,సి,డిలు సరైనవి

3) ఎ,బిలు మాత్రమే సరైనది 4) సి,డిలు మాత్రమే సరైనవి

25. భారత ఉపరాష్ట్రపతిని ఎన్నుకొనేది ఎవరు?

1) లోక్ సభ 2) రాజ్యసభ 3) గ్రామ పంచాయతీలు 4) లోక్ సభ మరియు రాజ్యసభ

26. రాష్ట్ర అసెంబ్లీ స్పీకర్ ను ఎవరు ఎన్నుకుంటారు?

1) అసెంబ్లీ సభ్యులు 2) విధాన పరిషత్ సభ్యులు

3) అసెంబ్లీ మరియు విధాన పరిషత్ సభ్యులు 4) గవర్నర్

27. అసెంబ్లీ సభ్యుని యొక్క కాల పరిమితి

1) 4 సంవత్సరాలు 2) 5 సంవత్సరాలు 3) 6 సంవత్సరాలు 4) 8 సంవత్సరాలు

15. చట్టం, న్యాయం- ఒక సన్నివేశ అధ్యాయనం

* రవి **ఇళ్ళ స్థలాల** వ్యాపారం చేస్తుంటాడు.
* సాంబ **సహకార** సంఘంలో నౌకరుగా పని చేస్తున్నాడు.
* ఎఫ్.ఐ.ఆర్ అనగా **తొలి సమాచార నివేదిక** పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయాలి అంటే ముందు ఎఫ్.ఐ.ఆర్ ఇవ్వాలి.
* పోలీసుల ముఖ్యమైన కర్తవ్యం. **నేరానికి సంబంధించి ఏ ఫిర్యాదునైనా విచారణ** చేయడం.
* పోలీసులు, చార్జ్‌షీటును న్యాయస్థానంలో దాఖలు చేస్తారు.
* నిందితుడు అనగా **నేరం మోపబడినవాడు.**
* చట్టాలని **ప్రభుత్వాలు** చేస్తాయి.
* చట్టాలను **కార్యనిర్వాహక** వర్గం అమలు చేస్తుంది.
* పోలీసు స్టేషన్ అధికారిని **ఎస్.హెచ్.ఓ** అంటారు.
* కేసు తీసుకోవడానికి ఎస్.హెచ్.ఓ తిరస్కరిస్తే నేరుగా **డియస్‌పి** లేదా **మేజిస్ట్రేటు** దగ్గరకు వెళ్ళి ఫిర్యాదు చేయవచ్చు.

క్రిమినల్ నేరాలకు ఉదాహరణలు :

* దొంగతనం, దోపిడి, కల్తీ, లంచాలు ఇవ్వడం, కల్తీమందుల తయారీ, వరకట్నం తీసికోవడం, హత్య, దాడిచేయడం.

సివిల్ (పౌర) వివాదాలకు ఉదాహరణలు

* భూమి, ఆస్తి, ఆదాయాలపై ప్రజల హక్కులు.

ప్రజల మధ్య ఉన్న సంబంధాలకు చెందినవి.

పౌరచట్టం: ఇది మరొక వ్యక్తి ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించడం వలన ఒక వ్యక్తికి జరిగే నష్టానికి సంబంధించినది.

ఉదా :- అద్దె, సరకుల కొనుగోలు, విడాకులు.

* **క్రిమినల్** వివాదాలలో దోషులకు జైలు శిక్ష విధిస్తారు.
* **సివిల్** వివాదాలలో జైలు శిక్ష వేయక పోవచ్చు.
* క్రిమినల్ కేసులన్నింటిని పోలీసులు చేబడతారు. ఫిర్యాదు చేయనప్పటికి.
* బెయిలు మంజూరు చేయాలో లేదా నిరాకరించాలో **న్యాయమూర్తి** నిర్ణయిస్తాడు.
* బెయిల్ **నిందితుని** హక్కు. బెయిల్ పొందగలిగిన నేరాలలో యస్.హెచ్.ఒ మాత్రమే బెయిల్ మంజూరు చేస్తారు.
* న్యాయస్థానంలో ప్రభుత్వ న్యాయవాది **ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలకు** ప్రతినిధిగా ఉంటాడు.
* **చట్టం** ముందు అందరూ **సమానులే** అని చట్టం చెబుతోంది.

* సాక్ష్యాల ఆధారంగా, నేరం ఆరోపించబడిన వ్యక్తి చట్ట ప్రకారం దోషో, కాదో **న్యాయమూర్తి** నిర్ణయిస్తాడు.
* రాజ్యాంగంలో ముఖ్యమైన అంశం **కార్యనిర్వాహక, న్యాయ, శాసన** అధికారాలను వేరు చేయడం.
* **న్యాయస్థానాలు** ప్రభుత్వ ఆధీనంలో లేవు.
* **ప్రభుత్వ న్యాయవాది** : 1. ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలకు ప్రతినిధి 2) విచారణలో ప్రభుత్వ న్యాయవాది పాత్ర ఏమి ఉండదు.
* ప్రభుత్వ తరుపున వాదనలు చేపడతారు.
* సాక్ష్యాలను, ఆధారాలను నిష్పక్షపాతంగా న్యాయస్థానం ముందు ఉంచుతాడు.
* పోలీసులు **న్యాయశాఖలో** భాగం కాదు. వాళ్ల **కార్యనిర్వాహక** శాఖకు చెందిన వాళ్ళు.
* రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోనని **హోం మంత్రిత్వ** శాఖ క్రింద పోలీసుశాఖ పనిచేస్తుంది.
* ఒక సారి నియమించిన తర్వాత **న్యాయమూర్తి** ని తొలగించడం చాలా కష్టం.

అప్పీలు విధానం :

* మన దేశంలో **మూడు** స్థాయిలలో న్యాయస్థానాలు ఉన్నాయి.
* ప్రతి రాష్ట్రంలో ఆ రాష్ట్రానికి అత్యున్నతమైన **హైకోర్టు** ఉంటుంది.
* ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు **హైదరాబాదులో** ఉంది.
* దేశంలో అత్యున్నతమైన సుప్రీం కోర్టు **కొత్త ఢిల్లీ** లో ఉంది.
* ప్రస్తుత ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి **టి.బి.రాధాకృష్ణన్**
* ప్రస్తుత సుప్రీం కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి **దీపక్ మిశ్రా**
* **సుప్రీం** కోర్టు నిర్ణయాలను భారతదేశంలోని అన్ని కోర్టులు కట్టుబడి ఉండాలి.
* జిల్లా స్థాయిలో మరణ శిక్ష విధించే కోర్టు **సెషన్స్ కోర్టు.**
* మన దేశంలో **3 స్థాయిలో** న్యాయస్థానాలు ఉన్నాయి.

(స్థాయి-1) → సుప్రీం కోర్టు

(స్థాయి-2) → హై కోర్టు

(స్థాయి-3) → అధీన కోర్టులు

- సెషన్స్ కోర్టు (జిల్లా స్థాయిలో క్రిమినల్ కేసులు)
- జిల్లా కోర్టు (జిల్లా స్థాయిలో సివిల్ కేసులు)

డివిజన్ స్థాయి కోర్టు

అసిస్టెంట్ సెషన్స్ జడ్జి/ జుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్
(డివిజన్ స్థాయిలో క్రిమినల్ కేసులు)

జూనియర్ సివిల్ జడ్జి
(డివిజన్ స్థాయిలో సివిల్ కేసులు)

ముఖ్యమైన భావనలు మరియు కీలక పదాలు

* S.H.O - Station House Officer (పోలీస్ స్టేషన్ అధికారి)
* F.I.R - First information Report (తొలి సమాచార నివేదిక)
* నిందితుడు – నేరం మోపబడిన వాడు.
* నేరం – చట్ట వ్యతిరేక చర్య
* సమన్లు – కోర్టుకు హాజరు కమ్మని పంపే ఆర్డర్లు
* అప్పీలు – న్యాయం జరుపుమని పై కోర్టులో వేడుకోవడం.
* వాజ్యదారు – కోర్టులో కేసు వేసిన వారు
* ప్రభుత్వ న్యాయవాది – ప్రభుత్వం తరపున వాదించే వ్యక్తి
* మేజిస్ట్రేటు – న్యాయమూర్తి

ప్రీవియస్ పేపర్స్ –2015

1. * 'పోలీస్' ఈ విభాగానికి చెందిన వారు

1) కార్యనిర్వాహక వర్గం 2) శాసన నిర్వాహక వర్గం
3) న్యాయశాఖ 4) పైవన్నీ

ప్రీవియస్ పేపర్స్ –2014

2. * క్రింది వ్యాఖ్యలలో సరైనది కానిది ఏది?

1) ఎఫ్.ఐ.ఆర్ ను పోలీస్ స్టేషన్‌లో దాఖలు చేస్తారు.
2) పోలీసులు అరెస్ట్ చేయడమంటే శిక్షంపబడటంతో సమానం.
3) హామీ ఆధారంగా బెయిల్ మంజూరు చేస్తారు.
4) దేశంలో అత్యున్నత కోర్టు సుప్రీం కోర్టు.

జ. పోలీస్‌లు అరెస్ట్ చేయడమంటే శిక్షింపబడటంతో సమానం.

ప్రీవియస్ పేపర్స్ –2013

3. * పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయాలంటే ముందుగా ఇది అవసరం.

1) పోలీసులకు కేసు గురించి బాగా అర్థం చేయాలి.
2) తొలి సమాచార నివేదిక (ఎఫ్.ఐ.ఆర్) ఇవ్వాల్సి వుంటుంది.
3) కేసును బాగా స్టడీ చేయాలి.
4) సాక్షులను సేకరించాలి.

జ. తొలి సమాచార నివేదిక (ఎఫ్.ఐ.ఆర్) ఇవ్వాల్సి ఉంటుంది.

1. * దొంగతనం, దోపిడి, కల్తీ, లంచాలు ఇవ్వడం, కల్తీ మందులు తయారు చేయడం వంటివి.

1) క్రిమినల్ నేరాలు   2) సివిల్ వివాదాలు

3) సివిల్ మరియు క్రిమినల్ నేరాలు   4) పైవేవి కావు

2. * ఎఫ్.ఐ.ఆర్ అనగా

1) తొలి ఆసక్తి నివేదిక   2) తొలి సమాచార నివేదిక

2) హైకోర్టు   4) సుప్రీం కోర్టు

3. "అతడు ఆటలో అంపైర్ వంటివాడు. అతను విచారణను నిష్పక్షపాతంగా, బహిరంగంగా నిర్వహిస్తాడు" క్రింది వారిలో సరియైన వారిని గుర్తించండి.

1) పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్   2) న్యాయవాది

3) న్యాయమూర్తి   4) న్యాయశాఖా మంత్రి

4. రాజ్యాంగంలో ముఖ్యమైన అంశం

1) కార్య నిర్వాహక శాఖ   2) శాసన నిర్మాణ శాఖ

3) కార్యనిర్వాహక, న్యాయ, శాసన అధికారాలను వేరు చేయడం.

4) పై వేవి సరికావు.

5. సుప్రీం కోర్టు ఏ నగరంలో కలదు

1) చెన్నై   2) హైదరాబాద్   3) కొత్త ఢిల్లీ   4) కోల్‌కత

6. ప్రస్తుత సుప్రీం కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి

1) జగదీశ్‌సింగ్ ఖేహర్   2) రంజన్ గొగాయ్

3) టి.రాధాకృష్ణన్   4) హెచ్.ఎల్.దత్తు

7. ప్రస్తుత ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉమ్మడి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి

1) టి.రాధాకృష్ణన్   2) రమేష్ రంగనాథన్

3) కోకా సుబ్బారావు   4) కె.,జె.సేన్ గుప్తా

8. ప్రస్తుత ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉమ్మడి గవర్నర్

1) కె.రోశయ్య   2) ఇ.ఎస్.ఎల్. నరసింహన్

2) యన్.డి. తివారి   4) ఆర్. ఠాకూర్

9. సరియైన వాక్యము గుర్తించండి.

1) తొలి ముఖ్యమైన నివేదిక   2) స్టేట్ హౌజ్ ఆఫీసర్

3) ఐదు స్థాయిలలో న్యాయవ్యవస్థ   4) పై వేవి సరికావు

10. పోలీస్ స్టేషన్ అధికారిని క్రింద విధంగా పిలుస్తారు.

1) ఎస్.హెచ్.ఓ   2) డి.ఎస్.పి   3) మేజిస్ట్రేటు   4) ఎమ్.ఆర్.ఓ

11. కేసు తీసుకోవడానికి ఎస్.హెచ్.ఓ తిరస్కరిస్తే, ఫిర్యాదుదారు క్రింది వారికి ఫిర్యాదు చేయవచ్చు.

1) కలెక్టరు 2) జిల్లా రెవిన్యూ అధికారి   3) ఎస్.పి   4) డిఎస్‌పి (లేదా) మేజిస్ట్రేటు

12. క్రింది వానిలో సరియైనది

1) దొంగతనం, దోపిడి, కల్తీ, లంచాలు, కల్తీమందుల తయారీ వంటివి క్రిమినల్ నేరాలు.

2) భూమి, ఆస్తి, ఆదాయాలపై ప్రజల హక్కులు, ప్రజల మధ్య సంబంధాలు అనేవి సివిల్ వివిదాలు

3) ఒకటవ వాక్యం సరియైనది.

4) 1 మరియు 2 స్టేట్‌మెంట్‌ను సరియైనవే.

13. క్రింది వారిలో సివిల్ కేసు దాఖలు చేయునది.

1) ఒప్పంద ఉల్లంఘన వల్ల లేదా మోసం వలన నష్టపోయిన వ్యక్తి.

2) దోపిడికి గురైన వ్యక్తి 3) దాడికి గురైన వ్యక్తి 4) పై వేవి సరికావు

14. న్యాయస్థానంలో చార్జ్‌షీటు దాఖలు చేయునది.

1) న్యాయమూర్తి 2) పోలీసులు 3) కలెక్టర్ 4) నేరానికి గురైన వ్యక్తి

15. పోలీసులు క్రింది సందర్భములో చార్జ్‌షీటు దాఖలు చేస్తారు.

1) నిందితుడు నిర్ధోషి అని తెలిసినప్పుడు 2) నిందితుడు విడుదల సందర్భములో

3) నిందితుడు దోషి అని సాక్ష్యాలు ఉన్నప్పుడు 4) పైవేవి సరికావు

16. సివిల్ కేసులో ఈ క్రింది ఏ అంశాలు సరియైనవి.

1) ఇద్దరి వ్యక్తుల మధ్య ఒప్పంద ఉల్లంఘన 2) సివిల్ వివాదాలతో జైలు శిక్ష వేయకపోవచ్చు.

3) పై రెండు వాక్యములు అసత్యములు. 4) పై రెండు వాక్యములు సత్యమైనవి/సరియైనవి.

17. క్రింది వానిలో ఏది అసత్యము.

ఎ) నిందితుడు బెయిల్ పొందటానికి ఎటువంటి హామి ఇవ్వనవసరం లేదు.

బి) నిందితుడు ఆస్తి లేదా పుచీకత్తుగా నిలబడే వ్యక్తిని హామీగా చూపాలి.

సి) బెయిల్ నిందితుని హక్కు కాదు.

డి) బెయిల్ నిందితుని హక్కు.

1) ఎ మరియు సి 2) బి మరియు డి 3) ఎ మాత్రమే 4) సి మాత్రమే

18. బెయిల్ పొందగలిగిన నేరాలలో మాత్రమే బెయిలు మంజూరు చేయునది.

1) S.H.O 2) కలెక్టరు 3) R.D.O 4) D.S.P

19. క్రింది వానిలో సరికానిది.

1) ప్రభుత్వ న్యాయవాది ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలకు ప్రతినిది.

2) విచారణలో ప్రభుత్వ న్యాయవాది కీలక పాత్ర పోషిస్తాడు.

3) ప్రభుత్వ న్యాయవాది ప్రభుత్వం తరుపున వాదనలు చేపట్టాలి.

4) ప్రభుత్వ న్యాయవాది సాక్షులను, ఆధారాలను నిష్పక్షపాతంగా న్యాయస్థానం ముందు ఉంచుతాడు.

20. క్రింది వాటిలో సరియైన దానిని గుర్తించుము.

1) న్యాయమూర్తి ఆటలో అంపైర్ వంటివాడు.

2) వాది, ప్రతివాది రుజువులను న్యాయమూర్తి పరిశీలిస్తాడు.

3) నిందితుడు చట్టం ప్రకారం దోషికాదో న్యాయమూర్తి నిర్ణయించి నిందితుడు దోషి అయిన శిక్ష విధిస్తూ తీర్పు ఇస్తాడు.

4) పై 1,2 మరియు 3 వాక్యములు సత్యమైనవి.

21. క్రింది వాటిలో ఏది సత్యము.

1) న్యాయస్థానాలు ప్రభుత్వ ఆధీనంలో పనిచేస్తాయి.

2) న్యాయస్థానాలు ప్రభుత్వ ఆధీనంలో లేవు.

3) పై రెండు వాక్యములు అసత్యములు.

4) 2వ వాక్యము మాత్రమే సరియైనది.

22. పోలీసుశాఖ దీనికి చెందినది.

1) ఆర్థిక శాఖ   2) హోం మంత్రిత్వశాఖ 3) రక్షణశాఖ   4) రెవిన్యూశాఖ

23. ఒక సారి నియమించిన తర్వాత వీరిని తొలగించడం చాలా కష్టం.

1) న్యాయమూర్తి   2) S.H.O   3) D.S.P   4) S.P

24. మనదేశంలో ఎన్ని స్థాయిలలో న్యాయస్థానాలు ఉన్నాయి.

1) రెండు స్థాయిలు   2) 5 స్థాయిలు 3) నాల్గు స్థాయిలు   4) మూడు స్థాయిలు

25. క్రింది వాటిలో సరికానిది.

ఎ) జిల్లా స్థాయి - సెషన్స్ కోర్టు

బి) రాష్ట్ర స్థాయి - సెషన్స్ కోర్టు

సి) దేశం మొత్తం - సుప్రీం కోర్టు

డి) డివిజన్ స్థాయి - జిల్లా కోర్టు

1) బి మరియు డి   2) ఎ మరియు సి   3) బి మాత్రమే   4) డి మాత్రమే

26. క్రింది వాటిలో సరికానిది.

1) జ్యూడిషియల్ మెజిస్ట్రేటు తీర్పును, సెషన్స్ కోర్టు నిలుపుదల చేయలేదు.

2) సెషన్స్ కోర్టు తీర్పును, హైకోర్టులో అప్పీలు చేయలేరు.

3) హైకోర్టు తీర్పును, సుప్రీం కోర్టులో సవాలు చేయలేదు.

4) పై 1,2 మరియు 3 వాక్యములు అసత్యము

జ. 4

27. నిందితుడు అనగా

1) నేరం ఆరోపించబడిన వ్యక్తి   2) నేరం రుజువు చేయబడిన వ్యక్తి.

3) శిక్ష అనుభవిస్తున్న వ్యక్తి.   4) శిక్షా కాలం పూర్తయిన వ్యక్తి.

16. జమీందారీ వ్యవస్థ రద్దు

* స్వాతంత్ర్యం వచ్చే నాటికి, గ్రామీణ జనాభాలో సగానికంటే ఎక్కువ మంది 55 శాతం, అంటే 18.6 కోట్ల జనాభా తీవ్ర పేదరికంలో ఉందని అంచనా.
* జమీందారీ వ్యవస్థను రద్దు చేసే చట్టాన్ని అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు 1950లలో చేశాయి.
* జమీందారుల భూములను 'ఖుద్‌కాస్త్' అంటారు.
* మద్రాసు ఎస్టేటు బిల్లు 1950లో అమలులోకి వచ్చింది.
* 1950 నాటికి ఆంధ్ర ప్రాంతం మద్రాస్ రాష్ట్రంలో ఉంది.
* తెలంగాణలో 1927లోనే వెట్టి చాకిరిని నిర్మూలిస్తూ చట్టం చేశారు.
* నిజాం యొక్క సొంత ఆస్తిగా ఉన్న జాగీరును సర్ఫ్-ఎ-ఖాస్ అని అంటారు.
* అన్ని రకాల కౌలు దారులకు రక్షణ కల్పిస్తూ ప్రఖ్యాత హైదరాబాదు కౌలు దారీ చట్టాన్ని 1950లో చేశారు.
* 1955లో హైదరాబాదు ఇనాం భూముల రద్దు చట్టాన్ని చేశారు.

<u>**భూదాన ఉద్యమం :**</u>

* భూదానం అంటే భూమి లేని వాళ్ళకి భూమి దానం ఇవ్వడం.
* సర్వోదయ నాయకుడు ఆచార్య వినోబాభావే.
* 1951 ఏప్రిల్ 18న వినోబాభావే భూదాన ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించాడు.
* వినోబాభావే నల్గొండ జిల్లాలోని పోచంపల్లికి పాదయాత్ర చేశాడు.
* భూదాన ఉద్యమంలో భాగంలో వెదిరె రామచంద్రారెడ్డి 250 ఎకరాలు దానంగా ఇచ్చాడు. భూమిని దానంగా పొందిన మొదటి వ్యక్తి మైసయ్య.
* వినోబాభావే దేశ వ్యాప్తంగా 44 లక్షల ఎకరాల భూమిని దానంగా పొందాడు.
* భూస్వామ్య వ్యవస్థ (అండ్) జమీందారీ వ్యవస్థ మరియు ఫ్యూడల్ వ్యవస్థ అన్నప్పటికి మూడు ఒక్కటే.
* <u>**భూపరిమితి చట్టం 1972-75**</u>
* భూ పరిమితి చట్టాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ, శాసనమండలి 1972 సెప్టెంబరులో ఆమోదించాయి.
* భూ పరిమితి చట్టం 1972 ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆమోదించగా, 1975 జనవరి నుండి అమలులోనికి వచ్చినది.
* భూ పరిమితి చట్టాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేసిన రాష్ట్రం పశ్చిమ బెంగాల్.

<u>**ముఖ్యమైన సంవత్సరములు**</u>

1950 - మద్రాస్ ఎస్టేటు బిల్లు అమలులోనికి వచ్చినది.

1927 - తెలంగాణలో వెట్టిని నిర్మూలిస్తూ చట్టం చేశారు.

1949 ఆగష్టు 15 - 'నిజాం' ఫర్మానా ద్వారా చిన్న చిన్న రాజ్యాలుగా ఉన్న జాగీర్లను రద్దు చేయుట

1950 - అన్ని రకాల కౌలు దారులకు రక్షణ కల్పిస్తూ, హైదరాబాదు కౌలుదారి చట్టం

1955 - హైదరాబాదు ఇనాం భూముల రద్దు చట్టం.

1951 - వినోబాభావే భూదాన ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించుట.

1972 - భూ పరిమితి చట్టాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ, శాసనమండలి ఆమోదించాయి. ఈ చట్టం 1975 నుండి అమలులోనికి వచ్చినది. దీని వలన రాష్ట్రంలో మిగిలిన భూమి 8 లక్షలుగా నమోదు అయింది.

<u>కీలక పదాల వివరణ</u>

* **భూ పరిమితి -** ఒక కుటుంబం ఎంత భూమి కలిగి ఉండాలనే పరిమితి.
* **ఖుద్‌కాస్త్ -** జమీందారుల సొంత భూమి. దీంట్లో కూలీలచే పని చేయిస్తారు.
* **సర్ఫ్-ఎ-ఖాస్ -** నిజాం యొక్క సొంత ఆస్తి
* **కౌలుదారీ చట్టం -** కౌలు దారులను భూ యజమానులుగా ప్రకటించిన చట్టం
* **బేగార్/వెట్టి -** రైతాంగంతో బలవంతంగా డబ్బులు ఇవ్వకుండా పని చేయించుట.
* **ఫర్మానా -** నాటి నిజాం ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు
* **మక్తాలు -** నిజాం పాలనలో చిన్న చిన్న రాజ్యాలు
* **భూదాన ఉద్యమం -** వినోబాభావే ప్రారంభించాడు. భూమి ఉన్న వారి నుండి సేకరించి, లేని వాళ్ళకు పంచడం.
* **భూ కమతం -** ఒక యజమాని కలిగి వున్న భూమి.
* **జాగీరు దారీ వ్యవస్థ -** చిన్న చిన్న రాజ్యాలను జాగీర్లు అనేవారు. వీటిని పాలించే వారిని జాగీర్దారులు అంటారు.

1. * సర్ఫ్-ఎ-ఖాస్ అనగా **(2015)**

   1) నిజాం సొంత జాగీరు 2) దేశ్‌ముఖ్‌ల జాగీరు

   3) ఇనాం భూముల నుండి వచ్చే ఆదాయం 4) దొరల సొంత భూమి

2. * ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అవతరించు వరకు, వీరు హైదరాబాదు రాష్ట్రమునకు రాష్ట్ర అధిపతిగా వ్యవహరించిరి. **(2013)**

   1) భారత రాష్ట్రపతి నియమించిన వ్యక్తి 'రాజ్‌ప్రముఖ్' గా 2) నిజాం 'రాజ్ ప్రముఖ్' గా

   3) భారత ప్రభుత్వ హోం మినిస్టర్ 4) ఈనాటి గవర్నర్

<u>ప్రాక్టీస్ బిట్స్</u>

1. స్వాతంత్ర్యం వచ్చే నాటికి గ్రామీణ పేదరికం స్థాయి.

   1) 50 శాతం 2) 55 శాతం 3) 60 శాతం 4) 70 శాతం

2. "ఖుద్‌కాస్త్" అనగా

   1) జమీందారుల భూములు 2) పేదల భూములు

   3) ప్రభుత్వ భూములు 4) పైవేవి కావు

3. భూసంస్కరణల చట్టాల వలన క్రింది విషయాలు నెరవేరినవి.

   1) జమీందారులు ఆదాయం కోల్పోయారు. 2) కౌలు దారులు తాము సాగు చేస్తున్న భూమికి హక్కు దారులయ్యారు.

   3) అటవీ, బంజరు భూములను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది.

   4) పై 1,2 మరియు 3 వాక్యములు సరియైనవి.

4. "మద్రాస్ ఎస్టేటు బిల్లు" ఈ సం॥ నుండి అమలులోనికి వచ్చింది.

   1) 1960 2) 1970 3) 1950 4) 1980

5. సరియైన జతను గుర్తించుము.

ఎ) 1955 - అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు జమీందారీ వ్యవస్థను రద్దు చేయుట.

బి) 1958 - మద్రాస్ ఎస్టేటు బిల్లు

సి) 1959 - హైదరాబాదు ఇనాం భూముల రద్దు.

డి) 1951 - భూదాన ఉద్యమ ప్రారంభం

1) ఎ మాత్రమే 2) డి మాత్రమే 3) సి మాత్రమే 4) బి మాత్రమే

6. సరికాని జాతను గుర్తించుము.

ఎ) 1955 - హైదరాబాదు ఇనాం భూముల రద్దు

బి) 1950 - అన్ని రాష్ట్రాల్లో జమీందారీ వ్యవస్థ రద్దు

సి) 1950 - మద్రాస్ ఎస్టేటు బిల్లు.

డి) 1978 - ఆంధ్రప్రదేశ్ భూ పరిమితి చట్టం అమలు

1) బి మాత్రమే 2) ఎ మాత్రమే 3) సి మాత్రమే 4) డి మాత్రమే

7. నిజాం రాజ్యం భారతదేశంలో విలీనమైన సంవత్సరం.

1) 1948 సెప్టెంబర్-17 2) 1947 ఆగస్టు -17

3) 1949 నవంబర్ -26 4) 1950 జనవరి 26

8. హైదరాబాదు స్టేటు భారతదేశంలో విలీనమగుటలో కీలక పాత్ర పోషించినది.

1) నెహ్రూ 2) గాంధీ 3) పటేల్ 4) లార్డుకానింగ్

9. 'ఫర్మానా' అనగా

1) ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు 2) నిజాం జారీ చేసే శాసనాలు

3) 1వ వాక్యం సరియైనది 4) 2వ వాక్యం సరియైనది

10. క్రింది సంవత్సరంలో నిజాం ఫర్మానా ద్వారా సంస్థానాలు, మక్తాలతో సహా చిన్న రాజ్యాలుగా ఉన్న జాగీర్లను రద్దు చేశాడు.

1) 1947 ఆగస్ట్ 15 2) 1948 ఆగస్ట్ 15 3) 1949 ఆగస్ట్ 15 4) 1950 ఆగస్ట్ 15

11. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరచండి.

1) జమీందార్ వ్యవస్థ రద్దు	( )	(ఎ) 1951
2) మద్రాస్ ఎస్టేట్ బిల్లు అమలు	( )	(బి) 1955
3) హైదరాబాదు కౌలు దారీ చట్టం	( )	(సి) 1950
4) హైదరాబాదులో ఇనాం భూముల రద్దు	( )	(డి) 1950
5) భూదాన మధ్యమ ప్రారంభం	( )	(ఇ) 1950

1) 1-సి, 2-డి, 3-ఇ, 4-బి, 5-ఎ 2) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి, 5-ఇ

3) 1-సి, 2-ఇ, 3-డి, 4-ఎ, 5-బి 4) 1-ఇ, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ, 5-డి

12. సర్వోదయ నాయకుడు

1) గాంధీ 2) నెహ్రూ 3) వినోబాభావే 4) పటేల్

13. భూదాన ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించినది.

1) గాంధీ 2) నేతాజీ 3) తిలక్ 4) వినోబాభావే

14. భూదాన ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించిన సం॥రము.

1) 1950 ఏప్రిల్ 18 2) 1951 ఏప్రిల్ 18

3) 1952 ఏప్రిటల్ 18 4) 1953 ఏప్రిల్ 18

15. క్రింది వాటిలో సరియైనది.

1) భూదాన ఉద్యమంలో భాగంగా వెదిరె రామచంద్రారెడ్డి 250 ఎకరాలు దానంగా ఇచ్చాడు.

2) భూమిని దానంగా పొందిన మొదటి వ్యక్తి మైసయ్య

3) 1వ వాక్యం సరియైనది. 4) 1 మరియు 2 వాక్యములు సరియైనది.

16. సర్ఫ్ - ఎ - ఖాస్ అనగా

1) నిజాం సొంత ఆస్తి 2) జమీందారుల ఆస్తి 3) ప్రభుత్వ ఆస్తి 4) బంజరు భూమి

17. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో భూ పరిమితి చట్టాన్ని ఆమోదించిన సంవత్సరము

1) 1971 2) 1972 3) 1973 4) 1974

18. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో భూ పరిమితి చట్టం అమలులోనికి వచ్చినది.

1) 1972 2) 1973 3) 1974 4) 1975

19. ఆంధ్రప్రదేశ్ భూ పరిటమితి చట్టం (1972) ద్వారా రాష్ట్రంలో మిగులు భూమి.

1) 5 లక్షలు 2) 6 లక్షలు 3) 8 లక్షలు 4) 10 లక్షలు

20. భూ పరిమితి చట్టాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేసిన రాష్ట్రం.

1) కేరళ 2) ఆంధ్రప్రదేశ్ 3) మధ్యప్రదేశ్ 4) పశ్చిమ బెంగాల్

21. క్రింది వాటిటలో సరియైనది.

1) ఆంధ్రప్రదేశ్ భూ పరిమితి చట్టం 1972

2) ఆంధ్రప్రదేశ్ భూ పరిమితి చట్టం 1975 నుండి అమలు.

3) పై చట్టం ప్రకారం 5గురు సభ్యులకు 10-27 ఎకరాల నీటి వసతి భూమి

4) పై వన్నీ సరియైనవే

22. 1950 నాటికి ఆంధ్ర ప్రాంతం ఏ రాష్ట్రంతో ఉమ్మడిగా ఉండేది.

ఎ) కర్నాటక బి) ఒరిస్సా సి) మహారాష్ట్రం డి) మద్రాసు

23. వెట్టి చాకిరిని భారత ప్రభుత్వం ఎప్పుడు నిషేదించినది.

ఎ) 1927 బి) 1928 సి) 1929 డి) 1930

24. భూగరిష్ఠ పరిమితి ఎప్పుడు అమలులోకి వచ్చింది.

ఎ) 1975 బి) 1976 సి) 1977 డి) 1978

25. ఈ క్రింది వానిలో సరియైనదీ ఏదీ

ఎ) మొదటి భూ గ్రహిత, మైసయ్య బి) మొదటి భూదాత యు.రామచంద్రారెడ్డి.

సి) భూ గరిష్ఠ పరిమితిని సమర్థవంతంగా అమలు పరిచినది పశ్చిమ బెంగాల్

డి) పై వన్నియు

26. భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందేనాటికి పేదవారు కోట్లలో

ఎ) 18.6 కోట్లు బి) 52.2 కోట్లు సి) 82 కోట్లు డి) 102 కోట్లు

17. పేదరికం - అవగాహన

* రామాచారి **<u>చిత్తూరు</u>** జిల్లాకి చెందిన వాడు సెంటు భూమి కూడా లేదు.

* రామాచారి వృత్తి **<u>వడ్రంగి</u>**

* రామాచారి భార్య అరుణ విజయవాడలోని చెప్పుల కంపెనీలో పని చేయసాగింది.

* తీవ్రమైన ఆకలి కూడా **<u>పేదరికమే</u>**

* మనం తినే ఆహారం నుండి శక్తి లభిస్తుంది. ఈ శక్తిని **<u>కిలో కాలరీల</u>** లో కొలుస్తారు.

* పల్లె ప్రాంతాల వారికి **<u>2,400</u>** కిలో కాలరీలు శక్తి ఇచ్చే ఆహారం అవసరం.

* పట్టణ ప్రాంతాల వారికి **<u>2,100</u>** కిలో కాలరీలు శక్తి ఇచ్చే ఆహారం అవసరం.

* ఒక మనిషికి సగటున రోజుకి కనీసం **<u>2,100</u>** కిలో కాలరీల శక్తి నిచ్చే ఆహారం అవసరం.

* భారత గ్రామీణ ప్రజలు **<u>80</u>** శాతం దాకా, కనీస కాలరీలు ఇచ్చే ఆహారాన్ని తినడం లేదు.

* దేశంలోని గ్రామాల్లో ప్రతి 5గురిలో **<u>4</u>** గురు సరిపడా కాలరీలు లేని ఆహారాన్ని తింటున్నారు.

* పట్టణ ప్రాంతాల్లో ప్రతి 5 గురిలో **<u>3</u>** గురు తక్కువ కాలరీలు ఉన్న ఆహారాన్ని తింటున్నారు.

* ప్రజల సామాజిక, ఆర్థిక పరిస్థితులు తెలిసికోవడానికి భారత ప్రభుత్వం ప్రతి నాల్గు లేదా ఐదు సంవత్సరాలకు ఒక **<u>జాతీయ నమూనా సర్వే</u>** (National Sample Survey) ని నిర్వహిస్తుంది.

* **<u>2004</u>** లో సగటున ప్రతి వ్యక్తి ఎన్ని కాలరీలు తీసికుంటున్నారో (National Sample Survey) నిర్వహించింది.

* ప్రామాణిక స్థాయిలో కాలరీలు తీసికొని వాళ్ళందరిని **<u>పేదలుగా</u>** పరిగణించవచ్చు.

* **రేఖా పటం : 2004 గ్రామీణ భారతంలో సగటున ప్రతి వ్యక్తి తీసుకుంటున్న కాలరీలు.**

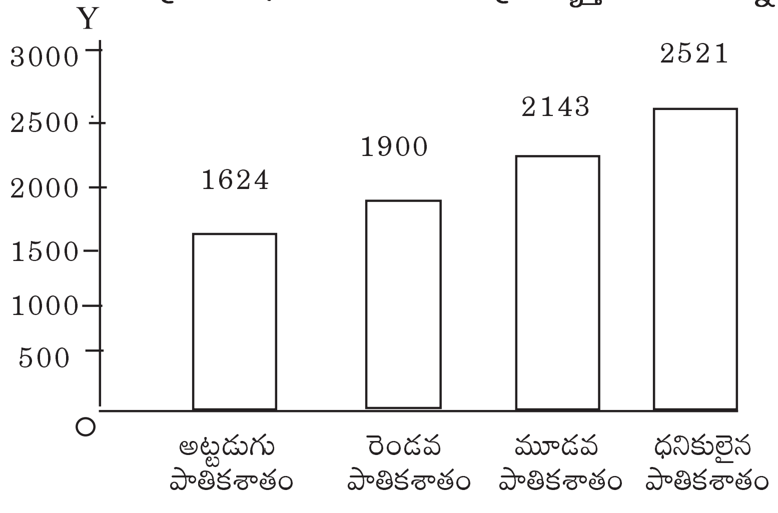

<u>ఖర్చులు</u>

* **<u>2004</u>** లో అత్యంత పేదలైన పాతిక శాతం ప్రజలలో ప్రతి వ్యక్తి ఆహారం, బట్టలు, చదువు, వైద్యం, విద్యుత్ .... వంటి వాటిపై నెలకి **<u>340</u>** రూ. ఖర్చు చేస్తున్నారు.

* B.M.I అనగా Body Mass Index (శరీర పదార్ధ సూచిక)
* బరువును ఎత్తు వర్గంతో భాగించగా వచ్చిన సంఖ్య **18.5** కంటే **తక్కువ** ఉంటే ఆ వ్యక్తి పోషకాహార లోపానికి గురైనట్లు.
* శరీర పదార్ధ సూచిక **25** కంటె ఎక్కువ ఉంటే ఆ వ్యక్తి ది **ఊబకాయం**
* పేదరికానికి ప్రధాన కారణం **క్రమ తప్పకుండా పని దొరకక పోవడం.**
* ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గ్రామీణ కుటుంబాలలో **40** శాతం వ్యవసాయ కూలీలు.
* ప్రతి వ్యక్తికి పని కల్పించాలని ' **పని హక్కు**' చెబుతుంది.
* భారత రాజ్యాంగంలో "**ఆదేశిక** సూత్రాలలో పని హక్కు పొందపరచి వుంది.
* "తన ఆర్థిక సామర్థ్యం, అభివృద్ధి పరిమితులకు లోబడి పని హక్కు కల్పించాలని అందుకు ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేయాలని **41**వ అధికరణ పేర్కొంది.
* 2004 సం॥లో జాతీయ నమూనా సర్వే జరిగింది.
* మహాత్మగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామి చట్టం (M.N.REGA) **2005** లో చేశారు.
* M.N.REG.A - Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act.
* M.N.REGACT ద్వారా ఒక గ్రామీణ కుటుంబానికి ఒక సంవత్సర కాలంలో కనీసం **వంద** రోజులు ఉపాధి పొందవచ్చు.
* ఎస్.టి, ఎస్.సి భూములకు నీటి సౌకర్యం కల్పించటం, నీటి నిల్వ సంరక్షణ, చెరువుల పూడికతీత, నీటి మడుగుల పునరుద్దరణ, కరువుకు తట్టుకునే పనులు మొ॥ చేబడతారు.
* M.N.R.E.GA చట్టం ద్వారా నైపుణ్యం అవసరం లేని, శ్రమ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉండి పని అడిగిన **18** సం॥లు నిండిన వారికి **ప్రభుత్వం** పని కల్పించాలి.
* " తన ధాన్యాగారంలో సగం మొత్తాన్ని రాజుగారు కష్టకాలంలో ఉన్న గ్రామీణ ప్రజల కోసం ఉంచి మిగిలిన సగం వాడుకోవాలి. ప్రతి సంవత్సరం పాత సరకు వాడుకొని కొత్త సరకు నిల్వ చేయాలి" అని చెప్పినది. – కౌటిల్యుడు క్రీ.పూ. 4వ శతాబ్దం (అర్థశాస్త్రం)
* ఉపాధి కల్పించుట, ప్రతి ఒక్కరికి ఆహారం అందుబాటులో ఉండేలా చర్యలు తీసుకొనేది **ప్రభుత్వం.**
* ఉపాధి కల్పించుట, ప్రతి ఒక్కరికి ఆహారం అందుబాటులో ఉండేలా చర్యలు తీసుకొనేది **ప్రభుత్వం.**
* ప్రభుత్వం రైతుల నుండి ఆహార ధాన్యాలను కొని, వాటిని **చౌక ధరల దుకాణాలకు** సరఫరా చేస్తుంది.
* చౌక ధరల దుకాణాల ద్వారా ఆహార ధాన్యాలు, నిత్యావసర వస్తువులు సరఫరా చేయడాన్ని **ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ** (Public Distribution System - P.D.S) అంటారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత 1997 సం॥లో దీనిని ఏర్పాటు చేశారు.
* అవినీతిని తగ్గించటానికి మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ చట్టం (M.N.R.E.G.A) లో **సామాజిక తనిఖీ** తప్పని సరి చేశారు.

* మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి చట్టంలో సామాజిక తనిఖీని **మండల హెడ్ క్వార్టర్స్**లో బహిరంగ సభ ద్వారా నిర్వహిస్తారు.
* ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ (P.D.S) **కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు** వంటి దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో బాగా పని చేస్తుంది.
* B.P.L - **Below Poverty Line**
* కుటుంబ ఆదాయం, జీవనోపాధి మార్గాలు, ఆహారం, బట్టలు, గృహవసతి, వలస, అప్పు వంటి అంశాల ద్వారా, ఒక కుటుంబం పేదరికంలో ఉందో, లేదో B.P.L నిర్ణయిస్తుంది.
* B.P.L సర్వే ఆధారంగా **3 రకాల** కార్డులు జారీ చేశారు.
* అత్యంత పేద కుటుంబాలకు **అంత్యోదయ కార్డు** జారీ చేశారు.
* పేద వాళ్ళుగా పరిగణించబడే వాళ్ళకు **తెల్ల** (B.P.L) కార్డులు ఇచ్చారు.
* (B.P.L) కి పైన ఉన్న వారికి **గులాబి** కార్డులు ఇచ్చారు.
* **అంత్యోదయ కార్డు** ఉన్న వాళ్ళకి నెలకి కుటుంబానికి **35** కిలోలు బియ్యం, గోధుమలు ఇస్తారు.
* (B.P.L) కార్డు ఉన్నవాళ్ళకు ఎ.పి.లో ప్రతి వ్యక్తికి నెలకు **4** కిలోలు చొప్పున కుటుంబ మొత్తానికి **20** కిలోల మించకుండా ఆహార ధాన్యాలు ఇస్తారు.
* **అన్నపూర్ణ పథకం** కార్డు ఉండి, వయసు మళ్లిన అతి పేదవారికి **10కిలోల** బియ్యం ఉచితంగా ఇస్తారు.
* 2004 సర్వే ప్రకారం గ్రామాల్లో ప్రతి **పది** కుటుంబాల్లో **3** కుటుంబాలకు అంత్యోదయ, BPL కార్డులు లేవు.
* జీవించే హక్కు భారత రాజ్యాంగంలో **21** వ అధికరణలో కలదు.
* పేదరికం, ఆకలి నుంచి తప్పించుకోవాలంటే **పనికి హక్కు, ఆహారానికి హక్కు** రెండూ తప్పని సరిగా ఉండాలి.
* **ఆర్థిక, సామాజిక** హక్కులు కూడా **జీవించే హక్కులో** భాగమే.

ప్రీవియస్ పేపర్స్ -2015

* జీవించే హక్కును రాజ్యాంగంలోని ఏ నిబంధన క్రింద పొందు పరిచారు.

1) 19వ నిబంధన 2) 20వ నిబంధన
2) 21వ నిబంధన 4) 22వ నిబంధన

జ. 21వ నిబంధన

ప్రాక్టీస్ బిట్స్

1. క్రింది వానిలో సరియైన జతను గుర్తించుము.

ఎ) రామాచారి - ఎ) నెల్లూరు జిల్లాకు చెందినవాడు.

బి) రామాచారి వృత్తి - బి) వడ్రంగి

సి) రామాచారి - సి) అరుణ

డి) రామాచారి - డి) ఇతనికి గ్రామంలో 20 ఎకరాల భూమి కలదు.

1) బి మరియు సి 2) ఎ, డి 3) బి మాత్రమే 4) డి మాత్రమే

2. శక్తిని క్రింది వానితో కొలుస్తారు.

1) కె.జిలలో 2) టన్నులలో 3) కాలరీలలో 4) క్వింటాలలో

3. అర్ధశాస్త్ర రచయిత

1) కౌటిల్యుడు 2) హర్షుడు 3) చరకుడు 4) ధన్వంతరి

4. పనికి హక్కు క్రింది అధికరణలో పొందుపరచి వుంది.

1) 40 2) 41 3) 42 4) 45

5. క్రింది కార్డు ఉన్నవారికి అతి తక్కువ ధరలకు ధాన్యాన్ని అందిస్తారు.

1) ఆధార్ కార్డు 2) గులాబి కార్డు 3) అంత్యోదయ కార్డు 4) తెల్ల కార్డు

6. భారత రాజ్యాంగంలో ప్రభుత్వ విధానాలకు.... లో పని హక్కు పొందుపరచి ఉంది.

1) ప్రాధమిక హక్కు 2) పీఠక 3) ఆదేశిక సూత్రాలు 4) పైవేవి కావు

7. B.P.L సర్వే ఆధారంగా ప్రభుత్వం జారీ చేసే కార్డులు.

1) 4 2) 8 3) 6 4) 3

8. మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామి చట్టం ఏ సం॥లో చేశారు.

1) 2000 2) 2001 3) 2004 4) 2005

9. అత్యంత పేదవారికి జారీ చేసే కార్డులు.

1) తెల్లకార్డు 2) ఎరుపు కార్డు 3) అంత్యోదయ కార్డు 4) పింక్ కార్డు

10. ఆర్ధిక సామాజిక హక్కులు ఈ హక్కులో భాగమే.

1) జీవించే హక్కు 2) వ్యతిరేకించే హక్కు 3) ప్రాధమిక విధులు 4) పైవేవి కావు

11. జీవించే హక్కు - 21 వ అధికరణ

పని హక్కు - 41వ అధికరణ

1) 1వ వాక్యం సరియైనది 2) 2వ వాక్యం సరియైనది

3) 1 మరియు 2 సరియైనవే 4) పై వేవి సరికావు

12. క్రింది వానిలో ఏది సత్యము

ఎ) గ్రామీణ ప్రజలకు – ఎ) 2400 కిలో కాలరీలు

బి) పట్టణ ప్రజలకు – బి) 2100 కిలో కాలరీలు

సి) N.S.S - c) National sample survey

డి) P.D.S - d) Public distribution System

1) ఎ,బి,సి, డి 2) ఎ,సి,బి 3) డి,సి,బి 4) పైవన్నీ అసత్యములు

13. " తన ఆర్థిక సామర్థ్యం, అభివృద్ధి పరిమితులకు లోబడి పని హక్కు కల్పించడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేయాలి" అని చెప్పే అధికారణం.

1) 39 2) 21 3) 41 4) 42

14. ప్రామాణిక స్థాయిలో కాలరీలు తీసుకోని వాళ్ళందరిని క్రింది విధంగా పరిగణించవచ్చు

1) ధనవంతులు 2) పేదవాళ్ళు 3) అత్యంత ధన వంతులు 4) రుషులు

15. ఈ క్రింది ఏ సం॥రములో జాతీయ నమూనా, సర్వే (యన్.యస్.యస్) నిర్వహించారు.

1) 2005 2) 2006 3) 2009 4) 2004

16. క్రింది వాటిని సరియైన క్రమంలో జతపరచండి.

1) B.M.I	( )	a) Mahatma Gandhi National Rural Employement
2) M.N.REGA	( )	b) Above Poverty line
3) B.P.L	( )	c) body Mass Index
4) A.P.L	( )	d) Below Poverty line

1) a,b,c,d 2) b,c,a,d 3) d,a,c,d 4) c,a,d,b

17. "తన ధాన్యాగారంలో సగం మొత్తాన్ని రాజుగారు, గ్రామీణ ప్రజల కోసం ఉంచి, మిగిలిన సగం వాడుకోవాలి. ప్రతి సంవత్సరం పాత సరుకు వాడుకుని కొత్త సరుకు నిల్వ చేయాలి" పై వాక్యమును చెప్పినది.

1) మాకియవెల్లి 2) అరిస్టాటిల్ 3) కౌటిల్యుడు 4) ప్లేటో

18. క్రింది వాటిలో సరికానిది.

1) ప్రభుత్వం రైతుల నుండి ధాన్యాన్ని సేకరిస్తుంది.

2) భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం రాక ముందే ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశారు.

3) అన్నపూర్ణ కార్డు కలిగిన వృద్ధులకు 10 కె.జిల బియ్యం ఉచితంగా ఇస్తారు.

4) ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ పనితీరు కొన్ని రాష్ట్రాలలో ఆశించిన మేరకు లేదు.

19. మహాత్మగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ చట్టంనకు సంబంధించి ఈ క్రింది అంశం సరికాదు.

1) ఒక సం॥ర కాలంలో కనీసం 120 రోజులు పాటు ఉపాధి పొందవచ్చు.

2) నీటి నిల్వ సంరక్షణ

3) చెరువుల పూడిక తీత, నీటి మడుగుల పునరుద్ధరణ.

4) కరువుకు తట్టుకునే పనులు.

20. భారతీయ వ్యవసాయం ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య

1) సాగునీటి సమస్య 2) తక్కువ వడ్డీకి అప్పులు అందకపోవడం

3) నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు అందక చిన్న రైతులు ఇబ్బంది పడటం.

4) పైవన్నీ

21. భారత ప్రభుత్వం చౌకధరల దుకాణాల ద్వారా ప్రధానంగా పేదవాళ్ళకీ సరుకులు సరఫరా చేయాలని నిర్ణయించిన సంవత్సరము.

1) 1995 2) 1996 3) 1997 4) 1998

22. అన్నపూర్ణ పథకం కార్డు, కలిగివుండి, వయసు మళ్ళిన అతి పేదవారికి ఇచ్చే బియ్యం.

1) 5 కిలోలు 2) 10 కిలోలు 3) 20 కిలోలు 4) 25 కిలోలు

23. క్రింది వాటిలో ఏది సత్యము.

1) అంత్యోదయ కార్డు – నెలకు కుటుంబానికి 35 కిలోల ధాన్యం

2) తెల్ల కార్డు – ఎ.పిలో ప్రతి వ్యక్తికి నెలకు 4 కిలోల కుటుంబానికి 20 కిలోలు మించరాదు.

3) అన్నపూర్ణ పథకం కార్డు – వయస్సు మళ్ళిన అతి పేదవారికి 10 కిలోల బియ్యం ఉచితం.

4) A.P.L వారికి గులాబి కార్డులు ఇచ్చారు.

1) 1,2 సరియైనది 2) 1,3 వాక్యములు సరియైనది

3) 1,2,3 మరియు 4 సరియైనవే 4) పై వన్నీ అసత్యములే

24. పేదరికం, ఆకలి నుండి తప్పించుకోవాలంటే తప్పనిసరిగా ఉండవలసిన హక్కులు.

1) పనికి హక్కు 2) ఆహారానికి హక్కు 3) పై రెండూ 4) ఏవికావు

25. ఆహారానికి హక్కులో భాగమైన జీవనానికి హక్కును ఉల్లంఘించినందుకు భారత ప్రభుత్వం పై క్రింది కోర్టులో పౌర హక్కుల బృందాలు దావాలు వేశాయి.

1) హై కోర్టు 2) అంతర్జాతీయ కోర్టు 3) సుప్రీం కోర్టు

4) భారత ప్రభుత్వంపై పౌర హక్కుల బృందాలు దావాలు వేయలేవు.

26. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రజల జీవనోపాధుల రక్షణలో ఈ క్రింది చట్టాన్ని పెద్ద ముందడుగు గా చెప్పవచ్చు.

1) (RLEGP) గ్రామీణ కార్మీక ఉపాధి కల్పనా కార్యక్రమం.

2) స్వర్ణ జయంతి గ్రామ సమృద్ధియోజన (S.G.S.Y)

3) జవహర్ గ్రామ సమృద్ధియోజన (JGSY)

4) మహాత్మగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ చట్టం (M.N.R.E.G.A)

27. పోషకాహార లోపానికి గురైనది, లేనిది తెలిపే సూచిక

1) శరీర పదార్థ సూచిక (BMI) 2) శరీర ధార్మిక సూచిక

3) శరీర ధర్మసూచిక 4) శరీర వర్గ సూచిక

18. హక్కులు - అభివృద్ధి

<u>మానవ హక్కులు :</u> మానవులకు ఉల్లంఘించగూడని కొన్ని మౌలిక హక్కులు ఉన్నాయి. ఉదా : జీవించే హక్కు, స్వేచ్ఛ స్వాతంత్రపు హక్కు.

<u>సమాచార హక్కు చట్టం :–</u> ప్రభుత్వ శాఖల నుండి సమాచారాన్ని పొందే హక్కు (కొన్నింటికి మినహాయింపు కలదు. ఉదా : రక్షణ సంబంధ విషయాలు)

ఈ చట్టాన్ని 2005లో జాతీయ స్థాయిలో, పార్లమెంటు చేసింది.

<u>విద్యా హక్కు చట్టం :</u> 6 నుండి 14 సంవత్సరాల మధ్య పిల్లలందరికి ఉచిత నిర్బంధ విద్యను ప్రభుత్వం అందించాలనే చట్టం. (2002 మరియు 2009లలో ఈ చట్టం చేశారు)

* గత 300 సం॥ రాలలో **<u>మానవ హక్కులు</u>** అనే భావన ప్రపంచమంతటా చోటు చేసుకుంది.
* ఐక్యరాజ్య సమితి **<u>1945</u>** అక్టోబరు 24న ఏర్పడింది.
* (MKSS) మజ్దూర్ కిసాన్ శక్తి సంఘటన అను సంస్థ **<u>రాజస్థాన్</u>**లో ఏర్పడింది.
* మజ్దూర్ కిసాన్ శక్తి సంఘటన (MKSS) **<u>పనికి ఆహార పథకానికి</u>** సంబంధించి సమాచార సేకరణ చేయసాగింది.
* (MKSS) కృషి ఫలితంగా సమాచారాన్ని వెల్లడి చేయడాన్ని తప్పని సరి చేస్తూ **<u>1995</u>**లో **<u>రాజస్థాన్</u>**లో ఒక చట్టం చేశారు.
* జాతీయ స్థాయిలో పార్లమెంటు **<u>2005</u>** లో సమాచార హక్కు చట్టం (స.హ.చ). చేసింది.
* ప్రస్తుతం సమాచార హక్కును రాజ్యాంగం **<u>రెండు</u>** ప్రాథమిక హక్కుల కింద – భావ ప్రకటన స్వేచ్ఛ, జీవించే హక్కుగా గుర్తిస్తున్నారు.
* 'జన్ సున్‌వాయి' అంటే **<u>ప్రజా విచారణ</u>** ఈ పేరుతో MKSS సమావేశాలు నిర్వహిస్తుంది.
* స.హ.చ. ప్రకారం ఏ వ్యక్తి ఐన ప్రభుత్వ ఆదేశాలు, నివేదికలు, సలహాలు, లాగ్ పుస్తకాలు, నియమ, నిబంధనలు, హాజరు పట్టికలు, ఉత్తరాలు వంటివి పొందవచ్చు.
* స.హ.చ. ప్రకారం సమాచారం కోరుకుంటున్న వ్యక్తి **<u>దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన</u>** ఉన్నట్లయిన ఎటువంటి ఫీజు చెల్లించనవసరం లేదు.
* స.హ.చ ప్రకారం ప్రతి ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో ఒక అధికారి ఉంటాడు. అతను/ఆమెను **<u>సమాచార అధికారి</u>** ఉంటాడు. (P.I.O - Public information officer)
* సమాచార అధికారి పైన (A.P.I.O) అప్పిలేట్ అధికారి ఉంటాడు.
* **<u>రాష్ట్ర, కేంద్ర</u>** స్థాయిలలో స్వతంత్ర సమాచార కమీషన్లు ఉంటాయి.
* స.హ.చ ప్రకారం ప్రజలు అడగక పోయినా, ప్రతి ప్రభుత్వ కార్యాలయం కొంత సమాచారాన్ని వెల్లడి చేయాలి.

ఉచిత, నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టం (వి.హ.చ)

* దేశంలోని పిల్లలందరికి ఉచిత నిర్బంధ విద్య పొందే విధంగా చట్టం చేయమని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాన్ని **1911**లో **గోపాలకృష్ణ గోఖలే** కోరాడు.
* **2002** లో విద్యను ప్రాథమిక హక్కుగా **పార్లమెంటు** గుర్తించింది.
* **86** వ రాజ్యాంగ సవరణ **2002**లో జరిగింది. ఈ సవరణ ద్వారా విద్యను ప్రాథమిక హక్కుగా గుర్తించారు.
* 86వ సవరణ ఇలా చెబుతుంది. **6** నుండి **14** సంవత్సరాల మధ్య పిల్లలందరికి ఉచిత, నిర్బంద విద్యను ప్రభుత్వం అందించాలి.
* అంతిమంగా **2009**లో, ఉచిత, నిర్బంధ విద్యకు బాలల హక్కు చట్టం 2009ని **పార్లమెంటు** ఆమోదించినది.
* విద్యా హక్కు చట్టం -2009, **ఏప్రిల్ 1, 2010** నుండి అమల్లోకి వచ్చింది.

అదనపు సమాచారం

* భారత ప్రధాన సమాచార కమీషనర్‌ను **భారత రాష్ట్రపతి** నియమిస్తారు.
* కేంద్ర సమాచార కమీషన్‌ను **అక్టోబరు 12, 2005** న స్థాపించారు.
* ప్రస్తుత భారతదేశ ప్రధాన సమాచార కమీషనర్ **రాధాకృష్ణమాధూర్** ఇతర సభ్యులు యశోవర్ధన్ ఆజాద్, మంజుల ప్రసీర్.
* భారతదేశ మొట్టమొదటి ప్రధాన సమాచార కమీషనర్ **వాజహత్ హబీబుల్లా**
* ప్రస్తుత ఎ.పి. ప్రధాన సమాచార కమీషనర్

  1) బి.వి రమణ కుమార్

  2) యమ్.రవికుమార్

  3) కె.జనార్థనరావు
* అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల దినోత్సవం డిసెంబరు 10

ముఖ్యమైన సంవత్సరములు

1945 - ఐక్యరాజ్య సమితి స్థాపన

1995 - రాజస్థాన్‌లో సమాచార హక్కు చట్టం

2005 - జాతీయ స్థాయిలో సమాచార హక్కు చట్టం

1911 - ఉచిత నిర్బంధ విద్యకై, గోఖలే అభ్యర్థన.

2002 - విద్యను ప్రాథమిక హక్కుగా భారత పార్లమెంటు గుర్తించుట. దీనికై 86వ రాజ్యాంగ సవరణ చేయుట.

2009 - ఉచిత నిర్బంద విద్యకు బాలల హక్కు చట్టంను పార్లమెంటు ఆమోదించినది.

2010 - విద్యా హక్కు చట్టం (R.T.E) - 2009 ఏప్రిల్ 1, 2010 నుండి అమల్లోకివచ్చినది.

ప్రీవియస్ పేపర్స్ -2017

* విద్యను ప్రాథమిక హక్కుగా గుర్తించిన రాజ్యాంగ సవరణ ఏది?

1) 86వ రాజ్యాంగ సవరణ

2) 90వ రాజ్యాంగ సవరణ

3) 96 వ రాజ్యాంగ సవరణ

4) 100 వ రాజ్యాంగ సవరణ

ప్రాక్టీస్ బిట్స్

1. ఐక్యరాజ్య సమితి ఏర్పడిన సంవత్సరము

1) 1942 2) 1943 3) 1944 4) 1945

2. పేదరికం అనగా

1) జీవనోపాధికి భూమి వంటి వనరులు లేదా చదువు లేకపోవడం.

2) లాభసాటియైన ఉపాధి లేక పోవడం.

3) ఆరోగ్య సేవలు, విద్య, ఆహారం వంటివి లేకపోవడం.

4) ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను, విధానాలను ప్రభావితం చేయలేక పోవడం.

1) 1 మరియు 2 సరియైనవి 2) 1,2,3 మాత్రమే సరియైనవి

3) 1,2,3 మరియు 4 సరియైన కావు 4) 1,2,3 మరియు 4 సరియైనవి

3. మజ్దూర్ కిసాన్ శక్తి సంఘటన (M.K.S.S) ఈ రాష్ట్రంలో ఏర్పడినది.

1) రాజస్థాన్ 2) జార్ఖండ్ 3) మధ్యప్రదేశ్ 4) ఆంధ్రప్రదేశ్

4. (M.K.S.S) ఈ పథకానికి సంబంధించి సమాచారాన్ని అడగసాగారు.

1) S.G.S.Y పథకం 2) I.A.Y పథకం 3) పేదరిక నిర్మూలన పథకం 4) పనికి ఆహార పథకం

5. జాతీయ స్థాయిలో పార్లమెంట్ క్రింద సం॥రములో సమాచార హక్కు చట్టాన్ని చేసింది.

1) 2004 2) 2005 3) 2006 4) 2008

6. 1911లో దేశంలోని పిల్లలందరికి ఉచిత నిర్భంధ విద్య పొందే విధంగా చట్టం చేయమని బ్రిటీష్ వలన ప్రభుత్వాన్ని కోరినది.

1) గోఖలే 2) గాంధీజి 3) తిలక్ 4) నెహ్రూ

7. విద్యను ప్రాథమిక హక్కుగా పార్లమెంట్ గుర్తించిన సంవత్సరము.

1) 2001 2) 2002 3) 2003 4) 2004

8. 86వ రాజ్యాంగ సవరణ ఏ సంవత్సరములో జరిగింది.

1) 2005 2) 2002 3) 2010 4) 1999

9. 86వ రాజ్యాంగ సవరణ క్రింది విషయాన్ని తెలుపును.

1) విద్య ప్రాథమిక హక్కు.

2) 6 నుండి 14 సం॥రాల మధ్య పిల్లలందరికి ఉచిత నిర్బంధ విద్యను ప్రభుత్వం అందించాలి.

3) విద్య విషయంలో ప్రభుత్వం పట్టించుకోదు.

4) 1 మరియు 2 సరియైనది.

10. మజ్దూర్ కిసాన్ శక్తి సంఘటన (M.K.S.S) ఈ పేరుతో సమావేశాలు నిర్వహిస్తుంది.

1) జన్‌సున్‌వాయి 2) జనసేన 3) జనవాణి 4) వాయిస్ ఆఫ్ ది పీపుల్

11. అధికారిక సమాచారాన్ని వెల్లడి చేయడాన్ని తప్పని సరిచేస్తూ, ఏ రాష్ట్రం చట్టం చేసింది.

1) ఆంధ్రప్రదేశ్ 1990 2) తెలంగాణా 2015

3) రాజస్థాన్ 1995 4) ఉత్తరాఖండ్ 2005

12. సమాచార హక్కు చట్టమునకు సంబంధించి క్రింది అంశాలు సరికావు

1) దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న వ్యక్తి ఎటువంటి ఫీజు చెల్లించనవసరం లేదు.

2) ప్రతి ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో సమాచార అధికారి ఉంటారు.

3) సమాచార హక్కు చట్టమునకు పార్లమెంట్ సవరణలు చేయలేదు.

4) సమాచార హక్కు చట్టం 2005 ను పార్లమెంటు ఆమోదించినది.

13. స.హ.చట్టం ప్రకారం జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల నందు సమాచార అధికారి ఎవరు?

1) ఉపాధ్యాయుడు 2) ప్రధానోపాధ్యాయుడు 3) విద్యాకమిటి ఛైర్మన్

4) మండల విద్యాశాఖాధికారి

14. విద్యా హక్కు చట్టం ద్వారా ఈ సంవత్సరాల వారికి ఉచిత, నిర్బంధ విద్య అందించాలి.

1) 6-14 సం॥లు 2) 3-14 సం॥లు 3) 1-14 సం॥లు 4) 6-10 సం॥లు

15. ఉచిత, నిర్బంధ విద్యకు బాలల హక్కు చట్టం ఏ సం॥రములో చేశారు.

1) 2007 2) 2008 3) 2009 4) 2010

16. విద్యా హక్కు చట్టం -2009 ఎప్పటి నుండి అమల్లోనికి వచ్చినది.

1) ఏప్రిల్ 1,2009 2) ఏప్రిల్ 1,2010 3) ఏప్రిల్ 1,2011 4) ఏప్రిల్ 1, 2012

17. విద్యా హక్కు చట్టం -2009నకు సంబంధించి అంశాలు సత్యమైనవి.

1) విద్యార్థిని బడిలో చేర్చుకోవడానికి పరీక్షలు నిర్వహించవచ్చు.

2) ధృవీకరణ పత్రాలు లేవనే కారణం చేత పిల్లలను, బడిలో ప్రవేశాన్ని నిరాకరించవచ్చు.

3) విద్యాహక్కు చట్టం 2009 సం॥ నుండి అమలులోనికి వచ్చినది.

4) పై వేవి సరికావు.

18. ప్రజలు కోర్టు ద్వారా క్రింది వాటిని పొందవచ్చు.

1) ప్రాథమిక విధులు 2) ప్రాథమిక హక్కులు 3) ఆదేశిక సూత్రాలు 4) పైవేవికావు

19. ప్రజలెవ్వరూ అడగక పోయినా ప్రతి ప్రభుత్వ కార్యాలయం తనంతట తాను కొంత సమాచారాన్ని ఈ హక్కు చట్టం క్రింద వెల్లడి చేయాలి.

1) స్వేచ్ఛ హక్కు 2) సమాచార హక్కు

3) సమానత్వపు హక్కు 4) స్వాతంత్ర్యపు హక్కు

20. ప్రస్తుత భారత ప్రధాన సమాచార కమీషనర్

1) రాధాకృష్ణమధూర్ 2) వై.వి.చంద్రచూడ్ 3) ప్రకాశ జవదేకర్ 4) E.S.L నరసింహన్

21. 'విద్య' అనునది పిల్లలకు క్రింది విధంగా దోహదం చేయాలి.

1) శారీరక అభివృద్ధికి 2) హింసను ప్రేరేపించే విధంగా

3) సర్వతో ముఖాభివృద్ధికి 4) నిరంకుశత్వంగా

22. క్రింది వాటిని జతపరచండి.

1) జన్‌సున్‌వాయి	( )	ఎ) 2010
2) సమాచార హక్కు చట్టం	( )	బి) మజ్దూర్ కిసాన్ శక్తి సంఘటన్
3) M.K.S.S	( )	సి) ప్రజా విచారణ
4) విద్యా హక్కు చట్టం అమలు	( )	డి) 2005

1) ఎ, బి, సి, డి 2) బి, సి, ఎ, డి 3) సి, డి, బి, ఎ 4) ఎ, బి, డి, సి

23. క్రింది వానిలో సరికానిది.

1) విద్య పిల్లల సర్వతొముఖాభివృద్ధికి దోహదం చేయాలి.

2) చదువు పిల్లలను కేంద్రంగా చేసుకుని ఉండాలి.

3) పిల్లలు మాతృభాషలో విద్య నేర్చుకోవాలి.

4) పిల్లలు తమ అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా వ్యక్తపరచరాదు.

1) 1, 2 సరికానిది 2) 2,3 సరికానిది 3) 1,2,3 సరికానిది 4) 4 మాత్రమే సరికానిది

20. లౌకిక తత్వం - అవగాహన

--> మత పరమైన అధిపత్యాలన్నింటికి అంతం పలకాలన్న ఆలోచన మీద ఇది ఆధారపడి ఉంది లౌకిక వాదం.

--> మత కారణంగా వివక్షత, వేధింపులు, సామాజిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొననివ్వక పోవటం వంటి వాటికి చరిత్రలో ఎన్నో ఉదాహరణలు ఉన్నాయి.

--> ఉదా :- జర్మనీలో హిట్లర్ నాజీ పార్టీని స్థాపించి నిరంకుశంగా యూదులను వేధించి లక్షల మందిని హిట్లర్ చంపాడు.

--> యూదు దేశమైన ఇజ్రాయిల్ తమ దేశంలోని ముస్లీం, క్రైస్తవ అల్ప సంఖ్యాక వర్గాలను ఎన్నో వేధింపులకు గురిచేస్తుంది.

--> ప్రభుత్వం నుంచి మతాన్ని వేరు చేయటాన్నే లౌకిక వాదం అంటారు.

--> లౌకిక వాదంలో ముఖ్యమైన అంశం ప్రభుత్వ అధికారం నుంచి మతాన్ని వేరు చేయడం. ఒక దేశం ప్రజాస్వామికంగా పని చేయాలంటే ఇది ముఖ్యం.

--> అధిక సంఖ్యాకులు పెత్తనం అడ్డు కోవాలన్నా ప్రాధమిక హక్కులను ఉల్లంఘింపబడకుండా చూడాలన్నా, వ్యక్తులు వారి మతాన్ని విడిచి పెట్టి మరొక మతాన్ని స్వీకరించడానికి, మత బోధనలను భిన్నంగా విశ్లేషించడానికి లౌకిక తత్వం అవసరం

--> లౌకిక రాజ్యం మాత్రమే క్రింది ఉద్దేశాలను సాధించగలదని భారత రాజ్యాంగం భావిస్తుంది.

1. ఒక మత వర్గం మరొక మత వర్గంపై ఆధిపత్యం చెలాయించకూడదు.
2. ఒకే మతంలోని కొంత మంది పై మరికొంత మంది ఆధిపత్యం చెలాయించకూడదు.
3. ప్రభుత్వం ఏ ఒక్క మతాన్ని వ్యక్తులపై రుద్దకూడదు వ్యక్తుల మత స్వేచ్ఛను హరించకూడదు.

--> పైన పేర్కొన్న ఆధిపత్యాలను నివారించడానికి భారత రాజ్యం 3 విధానాలను అవలంభిస్తుంది.

1. మతానికి దూరంగా వుంటుంది.
2. మత విషయాలలో జోక్యం చేసుకోకపోవడం
3. నిమ్న (తక్కువ) కులాల పట్ల (యస్.సి. యస్.టిల పట్ల) వివక్షత నివారించుటకు భారత రాజ్యాంగం రాజ్యాంగంలోని 17వ ఆర్టికల్ (అధికరం) ప్రకారం అంటరానితనాన్ని నిషేధిస్తుంది.

--> భారత దేశంలో న్యాయస్థానాలు, పోలీసుస్టేషన్లు, ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, కార్యాలయాలు వంటి ప్రభుత్వ స్థలాలలో ఏ ఒక్క మత చిహ్నాలను ప్రదర్శించకూడద ఏ మతాన్ని ప్రోత్సహించకూడదు.

--> కొన్ని సందర్భాలలో భారత ప్రభుత్వం మత విషయాలలో జోక్యం చేసుకోవచ్చు.

--> పాకిస్థాన్ దేశంలో ముస్లీం కాని వారు దేవాలయాలు / చర్చిలు నిర్మించకొడదు.

--> అమెరికా మతపరమైన విషయంలో జోక్యం చేసుకోదు

--> భారత రాజ్యాంగంలో 3 భాగంలో పౌరులుకు 6 ప్రాధమిక హక్కులను ఇచ్చినది. ప్రాధమిక హక్కులను అమెరికా రాజ్యాంగము నుండి గ్రహించారు. జీవించే హక్కును గురించి "21" ఆర్టికల్ తెలియచేస్తుంది.

--> మత వర్గాలు తమ సొంత పాఠశాలలు, కళాశాలలు స్థాపించుకొనే హక్కును భారత రాజ్యాంగం కల్పిస్తుంది అటువంటి వాటికి ఆర్థిక మద్దతు కూడ ఇస్తుంది. ప్రభుత్వ జోక్యం ఆర్థిక మద్దతు రూపంలో వుండవచ్చు.

--> శాసన సభ ఒక మత ఏర్పాటుని లేదా మతాన్ని స్వేచ్ఛగా అవలంబించటాన్ని అమెరికా రాజ్యాంగానికి చేసిన మొట్ట మొదటి సవరణ నిషేధిస్తున్నది.

--> దీని అర్థం అమెరికాలో శాసన సభ ఒక మతాన్ని అధికారిక మతంగా ప్రకటించలేదు.

--> అమెరికాలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలో విద్యార్థులు విధేయుత ప్రతిజ్ఞతో పాఠశాలను ప్రారంభిస్తారు. ఈ ప్రతిజ్ఞలో దేవుని క్రింద అన్న పదం వుంది.

--> ముస్లీం ఆడపిల్లలు కట్టుకొనే తలగడ్డ, యూదులు టోపి, క్రైస్తవ శిలువలు వంటి మత, రాజకీయ చిహ్నాలను పాఠశాల విద్యార్థులు ధరించకుండా ఫ్రాన్స్ 2004 ఫిబ్రవరిలో ఒక చట్టాన్ని చేసింది.

--> 1960 సం॥లలో ఫ్రాన్స్‌లో కార్మికుల కొంత తీవ్రంగా ఉండటంతో ఫ్రాన్స్ క్రింద వలస రాజ్యాలుగా వున్న అల్జీరియా, ట్యునీసియా, మొరాకో దేశాల నుండి ప్రజలు ఇక్కడ పని చేయడానికి వలస వచ్చారు.

--> పెత్తనం లేక నిరంకుశత్వం అంటే అధికారాలన్ని ఒకే వ్యక్తి చేతిలో వున్న ప్రభుత్వం.

--> లౌకిక అనే పదము మన రాజ్యాంగ ప్రవేశికలో 42వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా 1976సం॥లు చేర్చబడినది.

బిట్స్

1. మతపరమైన ఆధిపత్యాలన్నింటికి అంతం పలకాలన్న ఆలోచన మీద ఆధారపడి ఉన్నది.
   1) ప్రజాస్వామ్యం   2) సామ్యవాదం   (   )
   3) లౌకికవాదం   4) నిరంకుశము

2. ప్రజాస్వామిక సమాజాలలో ప్రభుత్వాధికారం నుండి మతాన్ని వేరు చేయటం ఎందుకని ముఖ్యం
   1) అధిక సంఖ్యాకుల పెత్తనం అడ్డుకొనుట   (   )
   2) ప్రాథమిక హక్కులు ఉల్లంఘింపబడకుండా చూడటం
   3) స్వేచ్ఛను కాపాడుటకు
   4) పైవన్నీ

3. ఆధిపత్యాలను నివారించడానికి భారత రాజ్యాం ఈ విధానాన్ని అవలంభిస్తుంది
   1) మతానికి దూరంగా వుంటుంది   (   )
   2) జోక్యం చేసుకోకుండా వుంటుంది
   3) సామాజిక దురాచారాలను అంతం చేయుటకు
   4) పైవన్నీ

4. మత వర్గాలు తమ సొంత పాఠశాలలను స్థాపించుటకు ప్రభుత్వం నిధులు మంజూరు చేసింది. ఇది ఏ రకమైన మద్దతు   (   )
   1) నైతిక వద్దతు   2) సాంస్కృతిక మద్దతు
   3) ఆర్థిక మద్దతు   4) పైవేవి కావు

5. అమెరికా లౌకిక వాదం కన్న భారత లౌకిక వాదం ఎందుకు భిన్నమైనది
   1) మత విషయాలలో ప్రభుత్వం అసలు జోక్యం చేసుకోదు   (   )
   2) మత విషయాలలో ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకొంటున్నది
   3) రాజ్యాంగంలోని ఆదర్శాలకు అనుగుణంగా కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో జోక్యం చేసుకొంటుంది
   4) పైవేవి కావు

6. ఈ క్రింది వానిలో సత్యము కానిది   (   )
   1) లౌకిక సూత్రంపై ఆధారపడిన ప్రాథమిక హక్కులను భారత రాజ్యాంగం హామీనిస్తుంది.

2) మతంలో రాజ్యాం జోక్యం చేసుకోవటం అన్నది రాజ్యాంగంలోని ఆదర్శాలకు అనుగుణంగా వుండాలి

3) భారత లౌకిక విధానం మతాలలో జోక్యం చేసుకోదు

4) పైవేవి కావు

7. మత, రాజకీయ చిహ్నాలను, పాఠశాల విద్యార్థులు ధరించకుండా చట్టం చేసిన దేశం ( )

1) ఇంగ్లాండు 2) ఫ్రాన్స్ 3) అమెరికా 4) ఇండియా

8. ఈ దేశంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలోని విద్యార్థులు "విధేయత ప్రతిజ్ఞ"తో పాఠశాలను ప్రారంభిస్తారు.

1) ఫ్రాన్స్ 2) యు.యస్.ఎ 3) బ్రిటన్ 4) రష్యా ( )

9. యూదులు ఏ దేశానికి చెందిన వారు ( )

1) సౌది ఆరేబియా 2) ఇజ్రాయల్ 3) ఫ్రాన్స్ 4) ఇరాక్

10. యూదులను వేధించిచంపిచినవాడు ( )

1) హిట్లర్ 2) ముస్సోలి 3) రాబర్ట్ముగాబ్ 4) లుమాంబు

11. ఏ దేశంలో ముస్లీం కాని వారు దేవాలయం/చర్చి నిర్మించకూడదు. బహిరంగ ప్రదేశాలలో సమావేశమై ప్రార్థనలు చేయకూడదు ( )

1) ఇజ్రాయిల్ 2) పాకిస్థాన్ 3) సౌది అరేబియా 4) ఈజిప్ట్

12. ఈ దేశము మత విషయాలలో అసలు జోక్యము చేసుకోదు ( )

1) ఇండియా 2) అమెరికా 3) సౌది అరేబియా 4) పాకిస్థాన్

13. ఈ ఐరోపాదేశము 1960లలో కార్మికుల కొరతను ఎదుర్కొన్నది ( )

1) ఇంగ్లాండ్ 2) రష్యా 3) పోర్చుగల్ 4) ఫ్రాన్స్

14. మన రాజ్యాంగములోని ఏ అధికారం ప్రకారం అంటరానితనం నిషేధించబడినది

1) 14వ అధికరణ 2) 15వ అధికరణ ( )

2) 15వ అధికరణ 4) 17వ అధికరణ

15. 'లౌకిక' అనే పదం మన రాజ్యాంగ ప్రవేశికలో ఈ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా చేర్చబడినది ( )

1) 42 2) 44 3) 52 4) 61

16. భారతరాజ్యాంగము పౌరులకు ఎన్ని ప్రాధమిక హక్కులను ఇచ్చినది ( )

1) 5 2) 6 3) 7 4) 8

17. ప్రాధమిక హక్కులు మన రాజ్యాంగములో ఎన్నవ భాగంలో వున్నాయి ( )

1) 1 2) 2 3) 3 4) 4

18. మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు ప్రాధమిక హక్కులను ఈ దేశం నుండి తీసుకొన్నారు

1) రష్యా 2) ఐర్లాండ్ 3) అమెరికా 4) ఫ్రాన్స్

19. జీవాచేహక్కును రాజ్యాంగంలోని ఏ నిభంధన క్రింద పొందు పరిచారు ( )

1) 19వ నిబంధన 2) 20వ నిబంధన

3) 22వ నిబంధన 4) 21వ నిబంధన

23. క్రీడలు - జాతీయ వాణిజ్యం

--> జాతీయ క్రీడాదినోత్సము ఆగష్టు 29. ఆరోజు హాకీ యాంత్రికుడు ధ్యాన్‌చంద్ పుట్టిన రోజు.

--> భారత దేశములో క్రికెట్ ప్రజాదరణ పొందటంతో హాకీ ఫుట్‌బాల్, కబడ్డీ, ఖోఖో వంటి సాంప్రదాయ ఆటలకు ప్రజల నుంచి మద్దతు, ప్రోత్సాహం కరువయ్యాయి.

--> క్రికెట్ ఇంగ్లాండులో పుట్టింది 19వ శతాబ్దం చివరి నాటికి పెద్దమనుషులు అంటే బాగా భూమి ఉన్న సంపన్న పురుషుల ఆటగా మారినది.

--> ఇంగ్లాండుకు చెందిన ఫుట్‌బాల్, హాకీ వంటి ఆటలు ప్రపంచమంతా ఆదరణ పొందాయి. కాని క్రికెట్ మాత్రం బ్రిటిష్ పాలించిన దేశాల్లో మాత్రమే విస్తరించింది.

<u>భారతదేశంలో క్రికెట్</u>

--> 1932 దాక టెస్ట్ మ్యాచ్‌లలో భారత బృందానికి అవకాశం ఇవ్వలేదు.

--> భారతీయ క్రికెట్ అంటే భారతీయులు ఆడిన క్రికెట్ బొంబాయిలో పుట్టినది.

--> ఈ ఆటను మొదట చేపట్టిన వాళ్ళు తక్కువ సంఖ్యలో వున్న పార్శీలు

--> మొదట పాశ్చాత్యీకరణ చెందింది పార్శీలే, భారతదేశ మొదటి క్రికెట్ క్లబ్బును వీళ్ళు 1848లో బొంబాయిలో స్థాపించారు. దాని పేరు ఓరియంటల్ క్రికెట్ క్లబ్.

--> పార్శీ వ్యాపారస్తులైన టాటాలు, వాడియాలు, పార్శీ క్రికెట్ క్లబ్బులకు నిధులు సమకూర్చారు.

--> 1885 సం॥లో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ ఏర్పడిన నాలుగు సంవత్సరాలకు అంటే 1889 లో బాంబే జింఖానా ఒక ఫార్శీ బృందం ఓడించింది. మొదటి శ్రేణి క్రికెట్ పోటీలు మతం, జాతి ఆధారంగా జరిగాయి.

--> పార్శీ జింఖానా ఏర్పడటంతో భారతదేశంలో మతం ఆధారంగా జింఖానాలు ఏర్పడటానికి బాట వేసింది.

--> భారతదేశం స్వాతంత్రం పొందటానికి 15 సం॥లకు ముందు అంటే 1932 సం॥లో టెస్ట్ క్రికెట్ ఆడే దేశం అయ్యింది.

--> క్రికెట్ పుట్టిన 1877 నుండి అది స్వతంత్ర్య దేశాల మధ్య పోటికాకుండా బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వివిధ ప్రాంతాల మధ్య పోటీగా వుండటం వలన ఇది సాధ్యమైనది.

<u>క్రికెట్‌లో మార్పులు</u>

--> 1970ల దశకంలో క్రికెట్ మార్పులకు లోనైనది

--> అంతర్జాతీయ క్రికెట్ నుండి దక్షణాఫ్రికాను 1970 సం॥లో బహిష్కరించారు.

--> 1971లో మెల్‌బోర్న్‌లో ఆస్ట్రేలియా, ఇంగ్లాండు ఆస్ట్రేలియాల మధ్య మొదటి ఒక రోజు అంతర్జాతీయ పోటి జరిగింది.

--> 5 రోజులకు కాకుండా ఒక రోజుకు కుదించిన ఆట ఎంతో జనాదరణ పొందటంతో 1975లో మొదటి ప్రపంచ కప్ పోటీని విజయవంతంగా నిర్వహించారు.

--> 1977లో టెస్ట్ మ్యాచ్‌లో మొదలై 100 సం॥లు సంబరాలు జరుపుకుంటున్న పరిస్థితుల్లో ఈ ఆట పూర్తిగా మార్పులకు లోనైనది.

--> ఆస్ట్రేలియా టెలివిజన్ సామ్రాట్ అయిన కెర్రీ పాకర్ క్రికెట్‌ను టెలివిజన్‌లో ప్రసారం చేయటం ద్వారా డబ్బు చేసుకోవడానికి గల అవకాశం చూసి జాతీయ ప్రముఖ ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా 51 మంది ప్రపంచ ప్రముఖ క్రికెట్ ఆటగాళ్ళతో ఒప్పందం కుదుర్చుకొన్నారు.

--> క్రికెట్‌ను సొమ్ము చేసుకొగల ఆటగా, పెద్ద ఎత్తున ఆదాయాలు సమకూర్చుకొనే ఆటగా పాకర్ దానికి గుర్తింపు తెచ్చాడు.

--> జాతినిర్మాణంలో కీలక అంశమైన ఐక్యతను ఆటలు పెంపొందిస్తాయి జి.ఒ.జి.హెచ్ విహారి అన్నాడు.

--> క్రికెట్ ఆడే దేశాలలో అత్యధిక ప్రేక్షకులు భారదేశంలో ఉన్నందు వలన క్రికెట్‌కు ప్రపంచంలో అతి పెద్ద మార్కెట్ వున్నందు వలన దీని కేంద్రం దక్షణాసియాకు మారింది.

--> ఐ.సి.సి ప్రధాన కార్యలయం లండన్ నుంచి దుబాయికి మారటం ఈ మార్పుకు సంకేతం

--> బౌలింగ్‌లో రెండు గొప్ప పరిణామాలకు పాకిస్థాన్ బీజం వేసింది. అవి 1. దూస్‌రా 2. రివర్స్ స్వింగ్ ఈ రెండు నైపుణ్యలు కూడా ఉపఖండంలోని స్థితిగతులకు అనుగుణంగా రూపొందాయి.

--> నిర్మలమైన ఆకాశం క్రింద, వికెట్టు పడని దుమ్ము పరిస్థితులలో బంతిని కదిలించడానికి రివర్స్ స్వింగ్ వచ్చింది.

--> మొదట్లో ఈ రెండు పద్ధతులను బ్రిటన్, ఆస్ట్రేలియా అనుమానంగా చూశాయి.

--> భారతదేశం 1983 సం॥లో 2011లో వరల్డ్ కప్‌ను గెలుచుకొంది

--> భారత దేశంలో జనాధరణ పొందిన మరొక ఆట హాకీ. ఇది భారతదేశపు జాతీయ ఆట.

--> 1980ల వరకు అంతర్జాతీయ హాకీ రంగంలో భారతదేశం పై చేయి అయితే క్రికెట్ లాగ దీనికి ప్రసార సాధనాల నుండి, వ్యాపార రంగాల నుండి అంత మద్దతు లభించుట లేదు.

--> భారతదేశంలో ప్రజాదరణ పొందిన మరొక సాంప్రదాయ ఆట కబడ్డీ, దీనిని అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఆడటం మొదలు బెట్టి 10 సం॥లు కావోస్తుంది. దీంట్లో మన దేశం విజేతగా నిలుస్తుంది.

బిట్స్

1. క్రింది వానిలో తప్పుగా ఉన్నదానిని గుర్తింపుము ( )
   1) క్రికెట్ పుట్టింది - ఇంగ్లాండు.
   2) 19వ శతాబ్దం నాటికి ఇది పెద్ద మనుషుల ఆటగా మారింది
   3) 19వ శతాబ్దంలో ఇది సామాన్య ప్రజల ఆటగా మారింది
   4) హాకీ, ఫుట్‌బాల్ లాంటి సాంప్రదాయ ఆటలకు ప్రజల నుంచి ప్రోత్సాహం కరువైనది.
2. సరిగా ఉన్న దానిని గుర్తింపుము ( )
   1) ఇంగ్లాండుకు చెందిన ఫుట్‌బాల్, హాకీ ఆటలు ప్రపంచ మంతా ఆదరణ పొందాయి
   2) క్రికెట్ మాత్రం బ్రిటిషు పాలించిన దేశాలలో మాత్రమే విస్తరించినది
   3) తమ వలస ప్రాంతాల్లో శ్వేత జాతి పాలకులు జనాదరణ గల ఆటగా దీనిని మలిచారు.
   4) పైవన్నీ

3. తప్పుగా ఉన్న దానిని గుర్తించండి ( )

1) భారతీయులు ఆడిన క్రికెట్ కలకత్తాలో పుట్టింది

2) ఈ ఆటను మొదట చేపట్టిన వాళ్ళు తక్కువ సంఖ్యలో వున్న పార్సీలు

3) భారతదేశ మొదటి క్రికెట్ క్లబ్ ఓరియంటల్ క్రికెట్ క్లబ్‌ను బొంబాయిలో స్థాపించారు.

4. భారత దేశ మొదటి క్రికెట్ క్లబ్ ఓరియంటల్ క్రికెట్ క్లబ్ ఏ సంవత్సరం స్థాపించబడినది

1) 1838 2) 1848 3) 1858 4) 1868

5. క్రికెట్‌లో బాంబే జింఖానాని పార్సీ బృందం ఓడించిన సం॥ము ( )

1)1885 2) 1889 3) 1892 4) 1899

6. మొదటి శ్రేణి క్రికెట్ పోటీలు దీని ఆధారంగా వుండేవి ( )

1) ప్రాంతం 2) మతం 3) కులం 4) భాష

7. మహాత్మగాంధీతో సంబంధం వున్న అంశం ( )

1) శరీరం, మనస్సు మధ్య సమతుల్యానికి క్రీడలు అవసరం

2) ఆరోగ్యకరమైన శరీరం అంటే మనస్సుకి తగినట్టుగా వుంది ఎల్లప్పుడు దాని సేవకు సిద్ధంగా వుండేది

3) నా దృష్టిలో ఇటువంటి శరీరాలు ఫుట్‌బాల్ మైదానంలో తయారు కావు. అవి మొక్కజొన్న, పంట పొలాలలో తయారవుతాయి.

4) పైవన్నీ

8. భారతదేశం టెస్ట్ క్రికెట్‌లో ఎప్పుడు ప్రవేశించింది ( )

1) 1930 2) 1931 3) 1932 4) 1942

9. తప్పుగా ఉన్నదానిని గుర్తించండి ( )

1) అధికారికంగా ఒకరోజు అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మ్యాచ్ 1877 సం॥లు జరిగింది

2) ఇది ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రేలియాల మధ్య జరిగినది

3) ఆస్ట్రేలియాలో మెల్‌బోర్న్ క్రికెట్ గ్రౌండ్‌లో ఇది జరిగినది

4) ఈ టోర్నమెంట్‌లో ఆస్ట్రేలియా 45 పరుగులు తేడాతో గెలిచింది

10. మొదటి అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మ్యాచ్ కెనడా, అమెరికాల మధ్య ఈ సంవత్సరం జరిగింది ( )

1) 1834 2) 1844 3) 1854 4) 1864

11. వరల్డ్ సిరీస్ క్రికెట్ పేరుతో రెండు సంవత్సరాల పాటు అనధికారకంగా ఒక రోజు అంతర్జాతీయ పోటీలు నిర్వహించినవాడు ( )

1) జాన్ ఆడమ్స్ 2) కెర్రీ పాకర్ 3) వార్నర్ 4) రిచర్డ్స్

12. క్రికెట్ పద్ధతుల్లో వినూత్న ప్రయోగాలు ముఖ్యంగా ఈ దేశం నుండి వచ్చాయి

1) ఇండియా 2) పాకిస్థాన్ ( )

3) శ్రీలంక 4) పైవన్నీ

13. ఈ దేశం బౌలింగ్‌లో రెండు గొప్ప పరిణామాలైన 'దూస్రా' రివర్స్ స్వింగ్‌లకు బీజం వేసింది ( )

1) ఇండియా 2) పాకిస్థాన్ 3) శ్రీలంక 4) పైవన్నీ

14. క్రికెట్ ఆడే దేశాలలో అత్యధిక ప్రేక్షకులు వున్న క్రికెట్‌కు ప్రపంచంలో అతిపెద్ద మార్కెట్ ఉన్న దేశం ( )

1) ఇంగ్లాండ్ 2) యు.యస్.ఎ 3) ఇండియా 4) ఆస్ట్రేలియా

15. క్రికెట్ ఆటలో ఇరువైపు జట్లలో ప్రతి జట్టుకు ఎంత మంది ఆటగాళ్ళ వుంటారు

1) 10 2) 11 3) 12 4) 13 ( )

16. భారతదేశం ప్రపంచ క్రికెట్ కప్ ఎన్ని సార్లు గెలుపొందినది ( )

1) 1 2) 2 3) 3 4) 4

17. మొదటి సారిగా భారతదేశం ఏ సం॥ము వరల్డ్ క్రికెట్ కప్‌లు గెలుపొందినది

1) 1973 2) 1983 ( )

3) 2011 4) 2012

18. ఈ దేశాలో క్రికెట్ జాతీయ ఆట ( )

1) యు.యస్.ఎ 2) ఇంగ్లాండు 3) ఇండియా 4) ఇటలి

19. భారతదేశ జాతీయ ఆట ఏది ( )

1) హాకి 2) కబడ్డీ 3) క్రికెట్ 4) ఫుట్‌బాల్

20. ఎవరు పుట్టిన రోజున జాతీయ క్రిడా దినోత్సవం జరుపుకుంటాము ( )

1) మిల్కాసింగ్ 2) ధ్యాన్‌చంద్

3) టెండల్కూర్ 4) కపిల్‌దేవ్

21. ఈ హాకీ క్రీడాకారుని పుట్టిన రోజును జాతీయ క్రీడా దినోత్సవంగా జరుపుకుంటున్నాము ( )

1) మార్చి 29 2) జులై 11 3) ఆగష్టు 29 4) అక్టోబర్ 2

22. "జాతి నిర్మాణంలో కీలకాంశమైన ఐక్యతను ఆటలు పెంపొందిస్తాయి. దేశం తరుపున ఆడుట జాతీయత భావాన్ని కలిగిస్తుంది. ఈ మాటలు అన్నది ఎవరు ( )

1) కపిల్ దేవ్ 2) సచిన్ టెండూల్కర్

3) జి.హెచ్ విహారి 4) ధ్యాన్ చంద్

23. వ్యాపార సంస్థలు, టెలివిజన్ ఈ భారతీయ సాంప్రదాయ ఆటలను ప్రోత్సహించలేదు

1) కబాడి 2) హాకి ( )

3) ఎ మరియు బి 4) ఏదికాదు

24. అథ్లెటిక్స్‌కు సంబంధించని ఆట ( )

1) ఫుట్‌బాల్ 2) వాలిబాల్

3) బాస్కెట్‌బాల్ 4) పైవన్నీ

25. సరిగా వున్న దానిని గుర్తించండి ( )

1) క్రీడలు మానసిక వికాసంతో పాటు శారీరకాభివృద్ధిని పెంపొందిస్తాయి

2) అంతర్జాతీయ అవగాహనుకు తోడ్పడుతాయి

3) సాంస్కృతిక వికాసానికి తోడ్పడుతూ విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వాన్ని క్రీడలు పెంపొందిస్తాయి

4) పైవన్నీ

26. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర క్రీడా శాఖామంత్రి ( )

1) కె. మృణాళిని 2) అచ్చెన్నాయుడు

3) పి. సునీత 4) పి. నారాయణ

27. ప్రసుత్త కేంద్ర క్రీడా శాఖామంత్రి ( )

1) సురేష్ ప్రభు 2) రాజ్యవర్ధన్ సింగ్ రాథోడ్

3) రవి శంకర్ ప్రసాద్ 4) రాధామోహన్ సింగ్

28. రంజీట్రోఫి ఈ ఆటకు సంబంధించినది ( )

1) ఫుట్‌బాల్ 2) క్రికెట్ 3) బేస్‌బాల్ 4) వాలిబాల్

29. మొదటి వరల్డ్ క్రికెట్ కప్‌ను ఈ సం॥ము దిగ్విజయంగా నిర్వహించారు( )

1) 1965 2) 1975 3) 1985 4) 1990

30. ప్రస్తుతం I.C.C ప్రధాన కార్యాలయం ఇచ్చట కలదు ( )

1) వాషింగ్టన్ 2) మెల్‌బోర్న్ 3) లండన్ 4) దుబాయి

31. ఐ.సి.సి పూర్తి రూపం ( )

1) ఇండియన్ క్రికెట్ క్లబ్ 2) ఇండియాన్ క్రికెట్ కౌన్సిల్

3) ఇంటర్నషనల్ క్రికెట్ కౌన్సిల్ 4) పైవేవికావు

32. 1983 సం॥లో భారతదేశం వరల్డ్ క్రికెట్ కప్‌ను ఫైనల్లో ఈ దేశాని ఓడించి గెలుచుకొన్నది ( )

1) పాకిస్థాన్ 2) వెస్టిండిస్

3) దక్షణాఫ్రికా 4) నూజిల్యాండ్

33. అంతర్జాతీయ క్రికెట్ నుంచి దక్షణాఫ్రికాను ఈ సం॥ము బహిష్కరించారు ( )

1) 1950 2) 1960 3) 1970 4) 1980

34. క్రీడా శాఖా కేంద్రంలో ఈ మంత్రత్వ శాఖ క్రింద పనిచేస్తుంది ( )

1) ఆరోగ్యం 2) మానవ వనరులు 3) వ్యవసాయం 4) ఆహారం

24. విపత్తులు - నిర్వహణ

--> ప్రత్యేక భూ – భౌతిక పరిస్థితుల వల్ల, అధిక జనాభా వల్ల ప్రపంచంలో విపత్తులకు ఎక్కువ గురయ్యే దేశాల్లో భారతదేశం ఒకటి

--> తుఫాను భూకంపాలు, కరువు, వరదలు, కొండ చరియలు విరిగి పడడం వంటి ప్రకృతి విపత్తులు దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో, వివిధ తీవ్రతలలో సంభవిస్తాయి.

--> భారతదేశంలో తూర్పు, ఆగ్నేయ ప్రాంతాలు తరచు తుఫానులకు గురి అవుతూ ఉంటాయి.

--> పీఠభూమిలో, హిమాలయాల్లో భూకంపాలు సంభవిస్తు ఉంటాయి. గంగ బ్రహ్మపుత్ర మైదాన్‌లో వరదలు తరచు సంభవిస్తూ ఉంటాయి.

--> పశ్చిమాన రాజాస్థాన్, దక్షిణ భారతంలో రాయలసీమ ప్రాంతాలు తీవ్ర కరువుకు గురవుతుంటాయి.

--> కోస్తా ప్రాంతంలో నివసిస్తున్న ప్రజలు తరచు వరదలు, తుఫానులకు గురికావచ్చు, వారు ఉంటున్న ప్రాంతం భూ కంపాలకు గురికావచ్చు ఇటువంటి ప్రాంతాలను "బహుళ ప్రమాదాల ప్రాంతం" అంటారు.

--> 1984 భోపాలు గ్యాస్ విషాదం 1997 ఢిల్లీలో ఉపహార్ సినిమాహాలులో అగ్నిప్రమాదం 2002లో రాజధాని ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలు పట్టాలు తప్పటం, అగ్నిప్రమాదం 2008లో జైపూర్‌లో వరుస పేలుళ్ళ ..... ఇతరములు వంటివి దీనికి ఉదాహరణలు.

--> 1977 నవంబరు 15న ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పెనుతుఫాను తాకింది..

--> తుఫాను సంభవించిన వెంటనే ప్రభావితులైన ప్రజలకు ప్రభుత్వం, సామాన్య ప్రజలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు సహాయం అందించాసాగాయి.

--> మడచెట్ల పెంపకం, భద్రమైన ప్రదేశాలలోకి గ్రామాలకు మార్చటం, తుఫానులను తట్టుకొనే భవనాల నిర్మాణం ప్రోత్సాహించటం వంటివి నష్ట నివారణ చర్యలు అవుతాయి.

--> 1990లో ఏ.పిలో మరో పెను తుఫాను తాకింది దీని తీవ్రత 1977 తుఫాను కంటే ఎక్కువగా ఉంది.

--> జపాన్ భాషలో సు అంటే రేవు, నామె అంటే అలలు అని అర్థం ఈ రెండు కలిసి 'సునామి' అన్న పదం ఏర్పడింది.

--> సముద్రలలోని భూకంపాలు, అగ్నిపర్వతాలు పేలటం, లేదా కొండచరియలు విరిగి పడటం వల్ల పెద్ద పెద్ద అలలు చెలరేగి తీరప్రాంతాలను అతకలాకుతలం చేయటాన్ని సునామీ అంటారు.

--> ఒక పెద్ద భూకంపం తరువాత సునామీ ముప్పు చాలాగంటలపాటు ఉండవచ్చు.

--> అన్నిటికంటే పెద్దది కాకపోవచ్చు మొదటి అల తరువాత అనేక గంటలపాటు పెద్ద అలలు తాకే ప్రమాదముంటుంది.

--> మైదాన ప్రాంతంలో సునామి మనిషికంటే వేగంగా, అంటే గంటకి 50 కి.మీ వేగంలో పయనించగలదు.

--> సునామికి కారణమయ్యే భూకంపాలు గురించి ఉపగ్రహ సాంకేతిక విజ్ఞానంతో దాదాపు వెనువెంటనే హెచ్చరికలు జారిచెయ్యవచ్చు.

--> సునామీ డిటెక్టర్లు సముద్రంలో 50 కి.మీ. లోపలకి ఉంటాయి.

--> రేడియో, టెలివిజన్ ద్వారా తాజా సమాచారం తెలుసుకుంటూ ఉండండి.

--> కరువు అన్నది వర్షపాత లోపం వల్ల ఏర్పడే ప్రకృతి వైపరీత్యం

--> బాగా తక్కువ - సగటు వర్షపాతం కంటే 60% కంటే తక్కువ

--> ఉదాహరణలకు రాయలసీమ, తెలంగాణ ప్రాంతాలలో ప్రతి అయిదు సంవత్సరాలలో రెండు సంవత్సరాలు కరువు చోటు చేసుకునే అవకాశం ఉంది.

--> కరువు ప్రభావం

--> భూగర్భజల నీటిమట్టం పడిపోవడం

--> పంటల విస్తీర్ణం తగ్గటం

--> ఆహారధాన్యాల కొరత

--> పశుగ్రాస కొరత

--> పశువులు చనిపోవటం

--> పోషకాహార లోపం

--> కరువు ప్రభావాలను తగ్గించటానికి ప్రభుత్వం కరువు పీడిత ప్రాంతాలలో సమగ్ర వాటర్ షెడ్ యాజమాన్య పథకాలను అమలు చేస్తోంది.

--> దీని ప్రధాన ఉద్దేశం ప్రజలలో నైపుణ్యాలను పెంపొందించి ప్రకృతి వనరులను సరిగ్గా ఉపయోగించుకునేలా చేయటం.

బిట్స్

1. ప్రపంచంలో విపత్తులకు గురయ్యోదేశాలలో భారతదేశం ఒకటి కారణం ఏమనగా
   1) అధిక జనాభా 2) ప్రత్యేక భౌతిక పరిస్థితులు ( )
   3) ఎ మరియు బి 4) ఏది కాదు

2. భారత దేశములో ఈ ప్రాంతం తరచు తుఫానులకు గురి అవుతూ ఉంటుంది
   1) తూర్పు ప్రాంతం 2) ఆగ్నేయ ప్రాంతం ( )
   3) ఎ మరియు బి 4) ఏది కాదు

3. ప్రకృతి వైపరీత్యాలను వీటి ఆధారంగ విభజించవచ్చు ( )
   1) వేగం 2) కారణం 3) ఎ మరియు బి 4) ఏదికాదు

4. వేగాన్ని బట్టి భూకంపాలను ఈ రకంగా విభజింపవచ్చు ( )
   1) నిదానంగా సంభవించే విపత్తులు
   2) వేగంగా సంభవించే విపత్తులు
   3) ఎ మరియు బి
   4) ఏది కాదు

5. నిధానంగా సంభవించే విపత్తులకు ఉదాహరణ ( )
   1) కరువు 2) పర్యావరణ క్షీణత
   3) చీడపురుగుల తాకిడి 4) పైవన్నీ

6. కారణం ఆధారంగా ప్రకృతి వైపరీత్యాలను ఈ విధంగా విభజింపవచ్చు( )
   1) ప్రకృతి కారణంగా సంభవించేవి 2) మానవ కారణంగా సంభవించేవి
   3) ఎ మరియు బి 4) ఏదికాదు

7. ప్రకృతి వైపరీత్యానికి ఉదాహరణ ( )

1) భూకంపాలు / సునామి 2) వరదలు / తుఫానులు /కరువులు

3) కొండచరియులు విరిగి పడటం/ అగ్నిపర్వతాలు ఏర్పడటం

4) పైవన్నీ

8. మానవ కారణంగా ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించడానికి ఉదాహరణ ( )

1) 1984 భూపాల్ గ్యాస్ విషాదం

2) 1997లో ఢిల్లీలో ఉపహర్ హోటల్ అగ్ని ప్రమాదం

3) 2002లో రాజధాని ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలు పట్టాలు తప్పుడం 2008లో జైపూర్ వరుస పేలుళ్ళు.

4) పైవన్నీ

9. ఈ మధ్య కేరళలో సంభవించిన వరదలు ఏ రకంగా ఏర్పడిన ప్రకృతి వైపరీత్యం

( )

1) ప్రకృతి కారణంగ ఏర్పడినది 2) మానవ కారణంగా ఏర్పడింది

3) ఎ మరియు బి 4) ఏదికాదు

10. విపత్తుల యాజమాన్యానికి సంబంధించినది ( )

1) విపత్తులపై / అత్యవసర పరిస్థితులపై నియంత్రణ సాధించుట

2) విపత్తుల ప్రభావాన్ని నివారించుటకు, తగ్గించడానికి దోహదం చేసే విధానాలను అందించుట

3) పునర్నిర్మాణం, పునారావాసం

4) పైవన్నీ

11. విపత్తుల నిర్వాహణలో ఎన్ని దశలు వున్నాయి ( )

1) 1 2) 2 3) 3 4) 5

12. విపత్తు నిర్వహణలో దశలు ( )

1) విపత్తు సంభవించుట

2) అత్యవసరస్పందన/ సహాయం పునరావాసం - పునర్నిర్మాణం

3) నష్టనివారణ / సంసిద్ధత

4) పైవన్నీ

13. విస్తీర్ణం దృష్యా భారత దేశాంలో 8వ పెద్ద రాష్ట్రం ( )

1) రాజస్థాన్ 2) మధ్యప్రదేశ్

3) ఆంధ్రప్రదేశ్ 4) కర్ణాటక

14. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తుఫాను సంభవించిన సంవత్సరం ( )

1) 1977 2) 1990 3) ఎ మరియు బి 4) ఏదికాదు

15. యన్.జి.ఒ పూర్తిరూపం ( )

1) నాన్ గెజిటెడ్ ఆర్గనైజేషన్ 2) నాన్ గవర్నమెంటల్ ఆర్గనైజేషన్

3) న్యూ గవర్నమెంట్ ఆర్గనైజేషన్ 4) పైవేవి కావు

16. క్రింది వానిలో తప్పుగా ఉన్న దానిని గుర్తించండి ( )

1) 'సునామి' అనే పదం 'సూ' 'నామె' అనే జపాన్ పదాల నుండి వచ్చినది

2) 'సు' అంటే రేవు 'నామె' అంటే అలలు అని అర్థం

3) సముద్రంలోని భూకంపాలు, అగ్నిపర్వతాలు పేలడం కొండ బెరియలు విరిగి పడటం వలన, పెద్ద పెద్ద అలలు బెలరేగి తీర ప్రాంతాలను అతలాకుతలం చేయడం

4) సునామి రాత్రివేళ మాత్రమే సంభవిస్తాయి

17. 2004 డిసెంబర్ 26న హిందూ మహాసముద్రంలోని ఈ దీవుల వద్ద సునామి సంభవించినది ( )

1) బాలి 2) జావా 3) సుమత్రా 4) పై వేవికావు

18. 'సుమత్రా' దీవులు ఈ దేశాలో వున్నాయి ( )

1) ఇండోనేసియా 2) ఫిలిప్తన్ 3) జపాన్ 4) పైవేవికావు

19. దీని సహాయంతో భూకంప తీవ్రతను తెలుసుకొంటాము ( )

1) సిస్మోగ్రాఫ్ 2) రిక్టర్‌స్కేల్

3) క్రిస్మోగ్రాఫ్ 4) సిస్మోగ్రాం

20. తీరమైదానాలలో సునామి వేగం ( )

1) 50 కి.మీ / 1గం 2) 60 కి.మీ/1గం

3) 70 కి.మీ / 1 గం 4) 80 కి.మీ / 1గం

21. అధిక లేక తక్కువ వర్షపాతం అన్నది ఈ సంవత్సరాల సగటు సాధారణ వర్షపాతంతో పోల్చి చెప్తారు ( )

1) 30-70 సం॥లు 2) 70-100 సం॥లు

3) 40-70 సం॥లు 4) 80-100 సం॥లు

22. ఐ.డబ్ల్యు.యం.పి పూర్తి రూపం ( )

1) ఇంటర్నేషనల్ వాటర్ మేనేజ్‌మెంట్ ప్రోగ్రాం

2) ఇండియన్ వాటర్ మేనేజ్‌మెంట్ ప్రోగ్రాం

3) ఇంటర్నేషనల్ వాటర్ షెడ్ మేనేజ్‌మెంటు ప్రోగ్రాం

4) ఇంటిగ్రేటెడ్ వాటర్ షెడ్ మేనేజ్‌మెంట్ ప్రోగ్రాం

23. ఐ.డబ్ల్యు.యం.పి ముఖ్య& ఉద్దేశ్యము ( )

1) ప్రజలలో నైపుణ్యలను పెంపొందించడం

2) ప్రకృతి వనరులను సరిగా ఉపయోగించుకొనేల చేయడం

3) ఎ మరియు బి

4) పై వేవి కావు

24. తప్పుగా ఉన్న దానిని గుర్తించండి ( )

1) 200 లీటర్ల నీటి వాడకం - పర్యావరణ హీరో

2) 201 నుండి 400 లీటర్లు నీటి వాడకం - నీటి పొదుపరి

3) 401 - 700 లీటర్ల నీటి వాడకం - నీటి ఖర్చుదారు

4) 600 లీటర్ల వాడకం - నీటి విలన్